

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΜΑΪΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΥΜΑΙΩΝ «ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ»

Τ Α Σ Υ Μ Α Ϊ Κ Α

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΜΟΣ Ε΄

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΧΑΒΙΑΡΑ

ΑΘΗΝΑ 1989

ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΝΟΥΛΛΑ

Η ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΣ ΣΥΜΗΣ ΣΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΝΑ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΟΥΝ ΤΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΚΑΙ ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΙΑ

Πρόθεσή μου είναι νά παρουσιάσω τὰ προβλήματα τῆς Συμαϊκῆς ναυτιλίας καὶ σπογγαλιείας κατὰ τὴν περίοδο τῆς ξενικῆς κυριαρχίας τῶν τελευταίων χρόνων καὶ συγκεκριμένα ἀπὸ τὴ μεταβατικὴ περίοδο ἀπὸ τὴν Τουρκικὴ κατοχὴ (1912) μέχρι τὴ χρονικὴ περίοδο τοῦ 1929 (ἰταλικὴ κατοχή), ὅποτε καὶ παρουσιάζονται τὰ μεγαλύτερα προβλήματα.

Στὸ διάστημα αὐτὸ οἱ δημοτικοὶ ἄρχοντες προβάλλουν σθεναρὴ ἀντίσταση στὸν κατακτητὴ.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Σουλεϊμάν τοῦ μεγαλοπρεπῆ, τοῦ Σουλτάνου ποὺ εἶχε καταλάβει τὰ νησιά τοῦ δωδεκανησιακοῦ συμπλέγματος, οἱ νησιῶτες καταβάλλοντες στὸν ξένο κυρίαρχο ὀρισμένο χρηματικὸ ποσὸ κάθε χρόνο — ἢ καταβολὴ στὰ τουρκικὰ λεγόταν *Μακτού* — ἦταν ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ φόρους καὶ ἄλλες χρηματικὲς εἰσφορὲς καὶ ἐπὶ πλέον εἶχαν πλήρη αὐτονομία καὶ αὐτοδιοίκηση*.

Τὰ ξερονήσια αὐτά, ἢ μᾶλλον βράχοι, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοί τους κανένα

* Βλ. σχετικὰ: Ἀλεξάνδρου Σ. Καρνανικόλα: «Νότιες Σποράδες, σελίδες ἀπὸ τὴν Ἱστορία τῶν Προνομίων τους», Παρνασσός, 13(1971), τ. 3, σελ. 423 κ.ἑξ. Ὑπόμνημα γιὰ τὴν ὑποστήριξη τοῦ καθεστώτος τῶν Δώδεκα Νοτίων Σποράδων Νήσων, ποὺ ὑποβλήθηκε στὴν Τουρκικὴ Κυβέρνηση τὸ 1909 ἀπὸ τοὺς πληρεξούσιους αὐτῶν Μιχαὴλ Βενιαμὴν καὶ Μιχαὴλ Καλαβροῦ, σελ. 4 κ.ἑξ. Κωνσταντινούπολη 1909. «Τὰ νησιά Κάλυμνος, Σύμη, Λέρος, Ἰκαρία, Πάτμος, Ἀστυπαλία, Νίσυρος, Χάλκη, Τῆλος, Κάρπαθος, Κάσος καὶ Καστελλόριζο ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς γενικοὺς φόρους πλήρωναν καὶ τὸν λεγόμενο κατ' ἀποκοπὴ φόρο - Μακτού». Μιχαὴλ Βενιαμὴν: «Ὑπόμνημα γιὰ τὴν ὑποστήριξη τοῦ καθεστώτος τῶν δώδεκα Νοτίων Σποράδων, Κωνσταντινούπολη, 1909,

πόρο δὲν ἔβρισκαν στὴν πατρίδα τους, ἐπιδόθηκαν ἀνέκαθεν στὸ πιὸ ριψοκίνδυνο ἐπάγγελμα, στὴ Ναυτιλία καὶ στὴ Σπογγαλιεία, καὶ μετὰ βίας κατόρθωναν μ' αὐτὸ τὸν τρόπο νὰ ἐξοικονομοῦν τὶς στοιχειώδεις καὶ πρῶτες ἀνάγκες τῶν οἰκογενειῶν τους. Πλήρωναν ἀκόμη βαρὺ φόρο μὲ τὸ φρικτὸ ἀποδεκατισμὸ τῶν νέων τους, ποὺ δούλευαν σκληρὰ γιὰ νὰ ἐξοικονομήσουν τὸ καθημερινὸ τους καὶ νὰ τροφοδοτήσουν τοὺς ὑπόλοιπους κατοίκους, ποὺ δὲν μπορούσαν νὰ ζήσουν.

Ἡ εἰσήγησή μου βασιζέται στὰ στοιχεῖα ποὺ προέκυψαν ἀπὸ τὴν ἔρευνα τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Δημογεροντικοῦ Συμβουλίου. Τὰ παραθέτω μὲ μορφὴ παραρτήματος στὸ τέλος.

Οἱ τόμοι αὐτοί, ποὺ βρίσκονται στὸ Δῆμο Σύμης, ἀποτελοῦν τὴ μόνη ἀξιόλογη καὶ πλουτοφόρα γιὰ τοὺς σκοποὺς μου πηγὴ, ἀπὸ τὴν ὁποία μπορούσα ν' ἀντλήσω στοιχεῖα στὰ ὁποῖα νὰ στηριχθῶ. Γιατὶ τὸ ὑπόλοιπο ἀρχεῖο ὕλικο τῆς Δημαρχίας ἔχει μεταφερθεῖ ἀπὸ τὸ 1948, ἐπὶ δημαρχίας Κώστα Κυπραίου, στὸ νεοσύστατο τότε Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Δωδεκανήσου Ρόδου, ἔπειτα ἀπὸ διαταγὴ τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητῆ, ὅπου καὶ φυλάσσεται.

σελ. 4 κέξ. Συνεδρίαση Γ' τῆς 5ης Μαΐου 1912 σελ. 217 τοῦ 4ου βιβλίου τῆς Δημογεροντίας Σύμης. Σ' αὐτὴν μεταξύ τῶν ἄλλων ἀναφέρονται καὶ οἱ ἐνέργειες τόσο τοῦ Μιχ. Βενιαμίν στὴν Κωνσταντινούπολη γιὰ τὰ προνόμια τῶν Δώδεκα Σποράδων Νήσων, ὅσο καὶ ἡ ἄοικη πατριωτικὴ δράση τοῦ Συμιακοῦ Δ. Πετρίδη, κατοικοῦ Λονδίνου, ὁ ὁποῖος κατόρθωσε καὶ κίνησε τὸ ἐδιαφέρον τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως γιὰ νὰ μὴ θιγῇ τὸ προνομιακὸ καθεστῶς τῶν νησιωτῶν. Ἐπειτα διαβάστηκε τηλεγράφημα τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ποὺ στάλθηκε στὴ Νομαρχία Ρόδου καὶ διαβιβάστηκε στὴ Καίμακαμία τῆς Σύμης, ἐνημερώνοντας τὸ Δημογεροντικὸ Συμβούλιο σχετικὰ μὲ τὸν κατ' ἀποκοπὴν φόρο - Μακτού. Παραθέτω παρακάτω τὸ γράμμα ποὺ ἔστειλε τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν στὸν Δ. Πετρίδη μὲ ἡμερομηνία 2 Μαΐου 1910 καὶ τὸ ὁποῖο ἔχει ὡς ἐξῆς :

«ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Λονδίνο, Μαΐου 2 - 1910

Κύριε,

Ἐνετάλην παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ γνωρίσω τὴν παραλαβὴν τῆς ἀπὸ 20 παρελθόντος ἐπιστολῆς ὑμῶν ἀφορώσης τὰς Σποράδας Νήσους, ἧς ἀντίγραφον ἐστάλη πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβυν τῆς Α.Μ.

Ὁ κ. G. Lowther ἐνετάλη, ἀφοῦ διαβεβαιωθῇ περὶ τῆς πραγματικότητος τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας ἀναφερομένων, ἐὰν ὑπάρχῃ τρόπος ἐνεργείας, ἃν ἦδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ καὶ νὰ συντείνῃ πρὸς ἐπιβοήθειαν τῶν νησιωτῶν, καὶ ὁδηγηθῇ νὰ βασισθῇ εἰς τὰς ἐρεῦνας αὐτοῦ πρὸς τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν, διὰ τὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα, ἃτινα αἱ προτεινόμεναι μεταβολαὶ εἰς τὸ καθεστῶς τῶν νήσων ἤθελον ἐπιφέρει εἰς τὸ σπογγεμπόριον, διὰ τὸ ὁποῖον μεγάλα Βρετανικὰ συμφέροντα ἐνδιαφέρονται.

Διατελῶ κύριε ὁ ταπεινότητος θεράπων σας

Κύριον Δ. Πετρίδην

Louis Maliet.

Ἐπειτα λοιπὸν ἀπὸ πολλῇ προσπάθεια, ἀπομόνωσα τὰ πρακτικὰ ἐπτὰ συνεδριάσεων τοῦ Δημογεροντικοῦ Συμβουλίου, καθὼς καὶ δύο ἐπιστολὰς τοῦ Δημάρχου Πέτρου Κλαδάκη ποὺ ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς Βίκτωρα Ἑμμανουήλ τὸν ΙΙΙ, τότε βασιλέα τῆς Ἰταλίας, καὶ τὸν Διοικητὴ Σύμης Tenente Grimaldi, καὶ ποὺ εἶχαν ὡς ἀντικείμενο τὰ προβλήματα ποὺ δημιουργοῦσαν στοὺς ναυτικούς καὶ σπογγαλιεῖς τῆς Σύμης οἱ ξενικὲς ἀρχὲς κατοχῆς, καθὼς καὶ τὸν τρόπο ἀντιμετώπισής τους.

Παρακάτω θ' ἀναφερθῶ περιληπτικὰ στὸ περιεχόμενο τῶν ἐπτὰ συνεδριάσεων τῆς Δημογεροντίας Σύμης ποὺ ἔχουν σχέση μετὰ τὸ θέμα ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ. Θ' ἀκολουθήσει παράρτημα μετὰ τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων, καθὼς καὶ τὰ σχετικὰ σχόλια, ὅπου κρίνεται ἀπαραίτητο.

Οἱ ἐπιστολὰς τοῦ Δημάρχου Πέτρου Κλαδάκη, ποὺ σημειώσαμε παραπάνω, ἀνάμεσα στὰ ἄλλα ἀναφέρουν καὶ τὴ δύναμη τοῦ ἐμπορικοῦ στόλου τῆς Σύμης, ποὺ παρουσίαζε τοὺς παρακάτω ἀριθμούς:

54 σκάφανδρα, 200 πλοιάρια γυμνῶν δυτῶν, 400 καγγάβες καὶ πληθυσμὸ γύρω στὶς 20.000 κατοίκους. Τὰ ἐτήσια ἔσοδα ἀπὸ τὴ σπογγαλιεῖα ἔφθαναν τὶς 100.000 στερλίνες¹.

Συνεδρίαση Ι' τῆς 5ης Μαΐου 1912

Τὸ Δημογεροντικὸ Συμβούλιο πῆρε ὁρισμένα μέτρα τάξεως, γιατί οἱ τοπικὲς ὀθωμανικὲς διοικητικὲς καὶ ἀστυνομικὲς ἀρχὲς εἶχαν παύσει ἐντελῶς νὰ φροντίζουν γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν καθηκόντων τους, ἐπειδὴ περίμεναν ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή τὴν κατάληψη καὶ τῆς Σύμης ἀπὸ τὶς ἰταλικὲς ἀρχὲς κατοχῆς.

Τὸ Συμβούλιο, σ' αὐτὴ τὴ συνεδρίαση, ἐξέλεξε ὁμόφωνα καὶ διόρισε τοὺς συμβούλους Μιχαὴλ Βενιαμὶν καὶ Ἰωάννη Ν. Διακογιάννη ἀντιπροσώπους τους, γιὰ νὰ μεταβοῦν στὴ Ρόδο καὶ νὰ πληροφωρήσουν τὸν Ἀρχηγὸ τοῦ Σώματος κατοχῆς, Στρατηγὸ Ἰωάννη Ἀμέλιο, καὶ τὸν Ναύαρχο τοῦ Ἰταλικοῦ Στόλου, τὴν κατάσταση ποὺ παρουσιάστηκε στὸ νησί καὶ πρὸ πάντων τὸν τρόπο καὶ τὰ μέσα γιὰ τὴν ἐλεύθερη ἀναχώρηση τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοιαρίων².

1. Πέτρου Κλαδάκη: «Τὸ προνομιακὸ καθεστῶς ἐν Σύμῃ», Τὰ Συμιαῖκά, 2(1974), σελ. 5 κ.ἐξ., ὑποσημειώσεις.

2. Γεωργίου Ζουροῦδη: «Ἡ Ναυπηγικὴ στὴ Σύμη», Τὰ Συμιαῖκά, 2 (1974), σελ. 157 κ.ἐξ. Ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη τῆς σπογγαλιείας ἐπηρέαστηκε καὶ ἡ ναυπηγικὴ. Ἡ Σύμη κατὰ τὸ παρελθὸν παρουσίαζε οἰκονομικὴ ἀνθιση καὶ ἀκμὴ στὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας. Τὸ προνόμιο ποὺ εἶχαν οἱ Συμιακοὶ ἀπὸ τὸν Σουλταὶν τὸν Μεγαλοπρεπή, νὰ ψαρεύουν ἐλεύθερα τὰ σφουγγάρια, χωρὶς νὰ πληρώνουν φόρους, συντέλεσε, ὥστε νὰ καταστεῖ ἐμπορικὴ δύναμη μαζί μετὰ τὰ ἄλλα νησιά τῆς Δω-

Συνεδρίαση ΚΓ' τῆς 10ης Ἀπριλίου 1915

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημογεροντίας Γεώργιος Ἐλ. Γεωργᾶς, εἶχε πάει στὴν Ἀθήνα καὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἄλλες ἐνέργειές του στὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, σχετικὰ μὲ τὴν σπογγαλιεῖα στὴν Τριπολίτιδα τῆς Λιβύης, ἔγινε δεκτὸς σὲ ἀκρόαση ἀπὸ τὸν πρεσβευτὴ τῆς Ἰταλίας. Τὸν παρακάλεσε νὰ μεσολαβήσῃ, ὥστε νὰ ἐπιτραπεῖ ἡ σπογγαλιεῖα σὲ ἀκτῖνα πενήντα περίπου μιλίων ἀπὸ τὰ παράλια τοῦ Τομπρούκ καὶ Δέρνας, στὶς Συμιακὲς γυᾶλλες.

Ὁ παραπάνω πρεσβευτὴς ὑποσχέθηκε στὸν Δήμαρχο ὅτι θὰ ἐνεργήσῃ σχετικὰ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Ἀποικιῶν, ἀλλὰ θὰ πρέπει καὶ ἡ Κοινότητα νὰ στείλῃ κατάλληλο πρόσωπο γιὰ νὰ ἐνεργήσῃ στὴ Ρώμη σχετικὰ μὲ τὴν ἐλεύθερη σπογγαλιεῖα τῶν Συμιακῶν δυτῶν σὲ ἀπόσταση πενήντα μιλίων ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Κυρηναικῆς³.

Ὅστερα ἀπὸ ἀρκετὴ συζήτηση γύρω ἀπὸ τὸ παραπάνω θέμα, ὁ Δήμαρχος παρατήρησε ὅτι ἂν δὲν ξεκινήσουν τὰ σπογγαλιευτικὰ γιὰ τὴν Κυρηναικὴ, θὰ προκύβῃ μεγάλη καταστροφὴ στὸν τόπο, ἐπειδὴ οἱ περισσότεροι σφουγγαράδες θὰ χάσουν τὸ ταξίδι τους καὶ θὰ πεινάσουν οἱ οἰκογένειές τους.

Γι' αὐτὸ (ὁ Πρόεδρος) πρότεινε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ τὸ Συμβούλιο νὰ πάει στὴ Ρόδο καὶ νὰ ἐκθέσῃ τὸ παραπάνω πρόβλημα στὸν Διοικητὴ Κρότσε.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τὸ Συμβούλιο ἀποφάσισε, μὲ ἀπόλυτη πλειοψηφία, τὸ ἀνοίγμα τῆς Κυρηναικῆς.

Συνεδρίαση ΚΔ' τῆς 14ης Ἀπριλίου 1915

Κατὰ τὴ συνεδρίαση αὕτῃ ὁ Δήμαρχος ἐκθέτει ὅτι παρουσιάστηκαν στὴ Δημαρχία πολλοὶ σφουγγαράδες, πλοῖαρχοι, ξεκινητάδες κ.λπ. καὶ συμφώ-

δεκανήσου, Χάλικη καὶ Κάλυμνο. Ὅνομασία πλοίων: α. *Τριχαντήρι*: Μικρὸ σκάφος 4-5 τόννων. β. *Βρατσέρα*: Μεγάλο σκάφος 40-100 τόννων. Τὴ χρησιμοποιοῦσαν τεπόζιτο γιὰ νὰ φορτώνουν τὶς γυᾶλλες, βάρκες κατάλληλες γιὰ τὸ ψάρεμα τῶν σφουγγαριῶν μὲ γυμνοὺς δύτες. γ. *Γυᾶλλα*: Βάρκα μὲ μικρὸ μῆκος. Στὴν πλώρη εἶχε ἓνα ἄνοιγμα, ὅπου καθόταν ὁ ψαράς μὲ ἓνα γυαλὶ καὶ ἔψαχνε τὸ βυθὸ γιὰ σφουγγάρια. Ἄλλα πλοίαρχα ἦταν: τὰ Τσιρνίκια, οἱ Καγγάβες, οἱ Σκάφες, οἱ Ἀχταεμάδες κ.ἄ. Στὴν ἐπιφάνεια τῆς κουβέρτας τοῦ πλοίου ἀφήνονταν τρία ἀνοίγματα, σὰν ἔξοδοι, ἀπὸ ἰσάριθμα χωρίσματα τοῦ κύτους. Στὸ πίσω μέρος, ἡ πρύμνη, ἦταν συνήθως καὶ ἡ καμπίνα τοῦ καπετάνιου, τὸ «σπιράλιο», χωρίσμα τῆς πλώρης, χρησίμευε γιὰ τὸ πλήρωμα, καὶ τὸ μεσαῖο ἦταν προορισμένο γιὰ τὸ φορτίο.

3. *Κυρηναικὴ*: Περιοχὴ τῆς βορειοανατολικῆς Λιβύης, ποὺ βρέχεται ἀπὸ Β ἀπὸ τὴ Μεσόγειο θάλασσα. Οἱ πρὶν γνωστὲς παραλιακὲς πόλεις, στὶς ὁποῖες ψάρευαν οἱ Συμιακοὶ σφουγγαράδες, οἱ Χαλκίτες καὶ οἱ Καλύμνιοι, εἶναι: ἡ Βεργάζη, ἡ Ντέρνα καὶ τὸ Τομπρούκ. Ἄλλη σημαντικὴ παραλιακὴ πόλη, ποὺ βρίσκεται στὰ παράλια τῆς Αἰγύπτου, εἶναι ἡ Μανδρούχα. Λέγεται καὶ Μάρσα Ματρούχ.

νησαν νὰ μαζευτοῦν στὸ ἐξωκκλήσι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, στὴ Δρακούντα, γιὰ νὰ συζητήσουν τὸ ζήτημα τοῦ ἀνοίγματος ἢ ὄχι τῆς Κυρηναϊκῆς στοὺς Συμιακοὺς σφουγγαράδες.

Ἀκόμη ἀποφασίστηκε νὰ πάει στὴ Ρόδο ὁ Δήμαρχος μαζί με μερικοὺς συμβούλους καὶ νὰ παρακαλέσουν τὸν Γενικὸ Διοικητὴ Στρατηγὸ Κρότσε νὰ ἐνεργήσει γιὰ τὰ παρακάτω θέματα :

1. Γιὰ τὴν ἐλάττωσι τῆς ἄδειας σπογγαλιείας στὶς θάλασσες τῶν Δώδεκα νησιῶν.

2. Γιὰ τὴ μετάβαση τῶν Συμιακῶν σφουγγαράδων στὴ Μανδρούχα.

3. Γιὰ τὴν ἄρση τῆς κατάσχεσης τῶν σφουγγαριῶν τῶν δεκατεσσάρων καγγαβῶν Τρίπολης⁴.

4. Γιὰ τὴν ἐλεύθερη ἀποβίβαση αὐτῶν ποὺ φθάνουν στὴ Σύμη.

Τὸ Συμβούλιο ἀποφάσισε ἀκόμη, σὲ περίπτωσι ποὺ ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Ρόδου ἀρνηθεῖ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ 4 ζητήματος, νὰ πα ρ α ι τ η θ ε ῖ σύσσωμο.

Κατὰ τὴ συζήτηση προσῆλθαν στὴ Δημαρχία καὶ οἱ πλοίαρχοι τῶν καγγαβῶν τῆς Τρίπολης, οἱ ὁποῖοι, προκειμένου νὰ διορίσουν πληρεξούσιό τους κάποιον Κ. Φλέγελ (στὸν ὁποῖο θὰ ἔδιναν γιὰ ἐξοδὰ του εἰκοσιοκτὼ εἰκοσόφραγκα) παρακαλοῦν τὴν Κοινότητα νὰ καταβάλει κι αὐτὴ ἄλλα εἰκοσιδύο προκειμένου νὰ συμπληρωθεῖ ὁ ἀριθμὸς τῶν πενήντα εἰκοσόφραγκων.

Τὸ Συμβούλιο ἀποφάσισε ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ καταβάλει τὰ παραπάνω ἐξοδα καὶ ὅτι θὰ καταβάλει μόνο τὰ ἐξοδα γιὰ τὴ μετάβαση τοῦ Δημάρχου στὴ Ρόδο.

Συνεδρίαση ΚΕ' τῆς 24ης Ἀπριλίου 1915

Ὁ Δήμαρχος Γεώργιος Ἑλ. Γεωργᾶς ἐκθέτει ὅλα ὅσα συζήτησε μετὰ τὸν Διοικητὴ τῆς Ρόδου, σχετικὰ μετὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ταξιδιοῦ του :

1. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς σπογγαλιείας, ὅπως ἀκριβῶς τὸ ἔχει ἐκθέσει στὰ προηγούμενα πρακτικά, λέγει ὅτι, ὅπως τὸν διαβεβαίωσαν τόσο ὁ Γενικὸς Διοικητὴς, ὅσο καὶ ὁ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος, ἔχουν ἤδη ἐνεργήσει ἱεραρχικὰ στὴ Ρώμη καὶ στὴν Τρίπολη τῆς Λιβύης, καθὼς ἐπίσης καὶ στὸ Κάιρο, μετὰ τὸν διπλωματικὸ πράκτορα, γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Μανδρούχας.

2. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν δεκατεσσάρων καγγαβῶν τῆς Τρίπολης,

4. Τρίπολη: Παραλιακὴ πόλις καὶ πρωτεύουσα τῆς Λιβύης. Τριπολίτιδα: Ἐπαρχία τῆς Λιβύης, γνωστὴ γιὰ τὸ ψάρεμα τῶν σφουγγαριῶν.

5. Ἐνα γρόσι ἰσοδυναμοῦσε μετὰ τὸ 1/100 τῆς τουρκικῆς λίρας. Κατὰ τὸν 17ο αἰῶνα, ἓνα γρόσι εἶχε ἀξία 7 χρυσῶν φράγκων. Ἐνα γρόσι εἶχε 120 ἄσπρα ἢ 40 παράδες, 60.000 ἄσπρα ἀξίζανε 500 γρόσια.

τοῦ ὑποσχέθηκαν ὅτι θὰ γράψουν στήν Τρίπολη νά δοθοῦν τὰ σφουγγάρια στίς δεκατέσσερις καγγάβες καί ἀκόμη θὰ ἐνεργήσουν, ὥστε νά ἐπιτραπεῖ στοὺς πλοίαρχους νά μεταβοῦν καί νά ψαρέψουν καί πάλι στὰ νερά τῆς Τρίπολης.

3. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς παρεμποδίσσεως τῶν Συμιακῶν καί τῶν ξένων νά ἀποβιβάζονται στὴ Σύμη, ὁ Διοικητὴς τοὺς ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ γράψει στὸν Διοικητὴ τῆς Σύμης A. Marotta νά ἀποβιβάζονται ἐλεύθερα ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι Συμιακοὶ καί ξένοι στὸ ψάρεμα τοῦ σφουγγαριοῦ, δηλαδὴ οἱ σπογγέμποροι, οἱ ξεκινητάδες, οἱ πλοίαρχοι καί οἱ σφουγγαράδες.

Συζητήθηκε ἀκόμη τὸ θέμα τῶν Συμιακῶν μεταναστῶν, ὥστε νά μποροῦν κι αὐτοὶ ν᾿ ἄρχονται τὸ καλοκαίρι νά παραθερίζουν στὸ νησί τους. Τονίστηκε ὅτι δὲ θὰ ὑπερέβαιναν τοὺς 50 - 100. Στάθηκε, ὅμως, ἀδύνατο νά τοὺς ἐπιτραπεῖ ἢ ἐλεύθερη ἀποβίβαση.

Συνεδρίαση ΚΓ' τῆς 23ης Φεβρουαρίου 1916

Ὁ Δήμαρχος Μερκούριος Οἰκονόμος ἀνακοινώνει στὸ Δημογεροντικὸ Συμβούλιο ὅτι ὕστερα ἀπὸ τηλεγραφικὴ διαταγὴ διατάχθηκε τὸ Ὑγειονομεῖο νά μὴν ἐκδίδει διαβατήρια στοὺς σφουγγαράδες καί ἐπὶ πλέον νά ἐπιτραποῦν ὅλα ὅσα ἐκδόθηκαν.

Ἀμέσως οἱ δύο Δήμαρχοι, — Μερκούριος Οἰκονόμος καί Ἀγαπητὸς Διακογιάννης, — ἐπισκέφτηκαν τὸν Διοικητὴ Σύμης, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐπιβεβαίωσε αὐτὴ τὴν ἀπαγόρευση. Τοῦ ἔξ θεσαν τίς δυσάρεστες συνέπειες ποὺ θὰ ἔχει γιὰ τὸ νησί. Ὁ Διοικητὴς ἀναγνώρισε τὸ δίκαιο παράπονό τους καί τοὺς παρακάλεσε νά τοῦ ὑποβάλουν σχετικὴ ἐκθεση, τὴν ὁποία θὰ διαβιβάζει πρὸς τὸν Στρατηγὸ Γενικὸ Διοικητὴ καί θὰ συνηγορήσει, ὅτι κρίνει καλὸ νά ἐπιτραπεῖ ἡ ἐκδοση τῶν διαβατηρίων γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου.

Μετὰ ἀπὸ σχετικὴ συζήτηση, τὸ Συμβούλιο ἀποφάσισε ὁμόφωνα νά ὑποβάλει κατάλληλη ἐκθεση πρὸς τὸν Γενικὸ Διοικητὴ Ρόδου παρακαλῶντας τον νά ἀνακληθεῖ ἡ ἀπαγόρευση τῆς ἀναχώρησης τῶν σφουγγαράδικων. Ἀκόμη νά παρακληθεῖ ὁ Διοικητὴς τοῦ νησιοῦ νά διαβιβάζει τὴν ἐκθεση πρὸς τὴ Γενικὴ Διοίκηση καί νά τὸν ἐνημερώσει σχετικὰ.

Τὸ Συμβούλιο ἐνέκρινε, ἀφοῦ ἔλθει ἡ ἀπάντηση τῆς Γενικῆς Διοίκησης, νά σκεφθεῖ καί πάλι ἀνάλογα γιὰ κάθε ἄλλη ἐνέργεια.

Συνεδρίαση Ρ' τῆς 19ης Μαρτίου 1916

Ὁ Παναγιώτης Πετρίδης, ἀφοῦ πῆρε τὸν λόγο, ἐκθέτει τὰ σχετικὰ μετὰ τὴν ἀποστολὴ τῆ δικῆ του καί τοῦ Γιάννη Διακογιάννη στὴ Ρόδο, στὸν Στρατηγὸ G. Croce, γιὰ τὴν ἀνάκληση τῆς ἀπαγόρευσης τῆς σπογγαλείας.

Στὴν αἴτηση τῆς Δημογεροντίας, γιὰ τὴν ἄρση τῆς ἀπαγόρευσης τῆς

σπογγαλιείας, ἡ Γενικὴ Διοίκηση Ρόδου ἀπάντησε, μέσω τοῦ Διοικητῆ Σύ-
μης, ἀρνητικά.

Κατὰ τὴ συνεδρίαση ἀναβάλλεται ἡ συζήτηση γιὰ ἄλλες ἐνέργειες.

Συνεδρίαση ΡΑ' τῆς 31ης Μαρτίου 1916

Πρῶτα ἀπ' ὅλα διαβιβάζονται οἱ ἐπιστολὲς ποὺ ἔστειλε τὸ Συμβούλιο πρὸς τὸν Διοικητὴ Σύμης καὶ τὸν Γενικὸ Διοικητὴ γιὰ τὴν ἀνάκληση τῆς ἀπα-
γόρευσης τῆς σπογγαλιείας, καθὼς καὶ ἡ ἀρνητικὴ ἀπάντηση τοῦ Στρατη-
γοῦ G. Croce. Μετὰ ἀπὸ μερικὲς συζητήσεις προσέρχεται καὶ ὁ Γιάννης Ν.
Διακογιάννης, ποὺ καθὼς εἶδαμε στὴν προηγούμενη συνεδρίαση, εἶχε πάει
κι αὐτὸς στὴ Ρόδο μετὰ τὸν Παναγιώτη Πετρίδη γιὰ νὰ ἐκθέσει τίς λεπτο-
μέρειες τῶν ἐνεργειῶν τους καὶ νὰ διαφωτίσει τὸ Συμβούλιο γιὰ τὰ μελλον-
τικὰ σχέδια, στὰ ὁποῖα θὰ πρέπει νὰ προβεῖ, γιὰ νὰ φέρεי σὲ πέρας τὸ
ἔργο του.

Στὸ μεταξὺ ὁ Δήμαρχος Μερκούρης Οἰκονόμος ἀναφέρει ὅτι πρὶν με-
ρικὲς μέρες προσκλήθηκε, μετὰ τὸν συνάδελφό του Ἀγαπητὸ Διακογιάννη, ἀπὸ
τὸν Διοικητὴ Σύμης ποὺ τοὺς ζήτησε νὰ πληρώσει ἡ Κοινότητα φόρο ποὺ
φθάνει τὸ ποσὸ τῶν 8.700 ἰταλικῶν λιρῶν περίπου, καὶ τοὺς ὑποσχέθηκε
πὼς θὰ μεσολαβήσει στὸν Στρατηγὸ, γιὰ νὰ δωρηθοῦν στὴν Κοινότητα οἱ
6.000 λίρες Ἰταλίας καὶ θὰ πληρώσει μόνο τὸ ὑπόλοιπο ποσὸ, χάρις τῶν
πολλῶν ἀναγκῶν της. Παρ' ὅλα αὐτὰ τοὺς ξανακάλεσε καὶ τοὺς εἶπε ὅτι, σχε-
τικὰ μετὰ τὸ ζήτημα τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου, ἀπάντησε ὁ Στρατηγός, ὅτι
ἀδυνατεῖ ἡ Διοίκηση νὰ προβεῖ σὲ ὅποιοδὴπ τε μονομερὲς διάβημα, χαρί-
ζοντας τὸ ἐλάχιστο ποσὸ φόρου, γιατί τότε θὰ ζητήσουν αὐτὸ καὶ τὰ ἄλλα
νησιά.

Ὅμως, πρόσθεσε ὁ Διοικητής, εἶναι διατεθειμένη ἡ Διοίκηση νὰ ξοδέψει
ὀλόκληρο τὸ ποσὸ τοῦ φόρου (8.700 ἰταλικῶν λιρῶν) γιὰ τὴν ἀνέγερση νε-
κροταφείου ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, τὸ ὁποῖο ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη τὸ νησί μας,
γιὰ χάρις τῆς υγείας τῶν κατοίκων.

Σ' αὐτά, — ἐξακολουθεῖ ὁ Πρόεδρος, — ἀπαντήσαμε ὅτι, κατὰ τὴ γνώμη
μας, οἱ περιστάσεις δὲν εἶναι καθόλου κατάλληλες γιὰ νὰ ἀναγερεῖ, κατὰ
τὴν ἐποχὴ αὐτὴ, νεκροταφεῖο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, καὶ ἓνα τέτοιο ἔργο θὰ
πρέπει νὰ ἀναβληθεῖ, γιὰ καταλληλότερες περιστάσεις.

Παρ' ὅλα αὐτὰ θὰ ὑποβάλλουμε τὴν πρόταση στὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο
καὶ τὴν ἀπόφασή του θὰ τὴν κοινοποιήσουμε, τὸ γρηγορότερο, στὴ Διοί-
κηση.

Ὑστερα ἀπὸ διάφορες συζητήσεις, ἐγκρίνεται νὰ σταλεῖ ἐπιστολὴ πρὸς
τὸν Διοικητὴ καὶ στὴν ὁποία μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρεται ἐπὶ λέξει:

«Ἄν καὶ ἐκτιμοῦμε πολὺ τὴν πρόταση τοῦ Διοικητῆ μας, ὅπως ὀλό-

κληρο τὸ ποσὸ τοῦ φόρου τὸ ξοδέψουμε γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ νεκροταφείου τῆς Κοινότητος, ἔξω ἀπὸ τὴν Πόλη, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν καλὴ ὑγεία τῶν κατοίκων, παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ κατάστασις γενικὰ τῶν κατοίκων καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς σπογγαλείας κυρίως, δυστυχῶς ἔχουν φθάσει ἤδη στὸ ἀπροχώρητο καὶ ἔνεκα τούτου, λυπούμεθα κυρίως, γιατί παρὰ τὴν ἐπιθυμία μας δὲν εἶναι σὲ θέσιν τὸ Ταμεῖο τῆς Κοινότητος νὰ ἐπιτρέψει νὰ γίνῃ ἓνα τέτοιο ἔργο, πρὸς τὸ παρόν».

Καθὼς συζητοῦσαν γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ φόρου, μπαίνει μέσα ὁ Γιάννης Ν. Διακογιάννης, ὁ ὁποῖος ἐκθέτει μετὰ τὴ λήξιν τῆς συζήτησης πρὸς τὸν Πρόεδρο Δήμαρχο, τίς λεπτομέρειες τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ποὺ ἔκανε στὴ Ρόδο μετὰ τὸν Στρατηγὸ, γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀπαγόρευσης τῆς σπογγαλείας καὶ ἀναφέρει, περίπου, τὰ παρακάτω:

«Μόλις ἔφθασα στὴ Ρόδο, σκέφθηκα, μαζὶ μετὰ τὸ συνάδελφό μου Παναγιώτη Μ. Πετρίδη, νὰ προδιαθέσουμε τὸν Στρατηγὸ, μετὰ τὸν Maggiore Gorini, γιὰ τὸν σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ μας καὶ συγχρόνως νὰ τοῦ ἀναθέσουμε νὰ βολιδοσκοπήσῃ τὸν Γενικὸ Διοικητὴ, κατὰ πόσο θὰ ἦταν δυνατό νὰ ἐπιτραπῇ νὰ ἐργασθοῦν τὰ σπογγαλιευτικὰ μας πλοίαρκα στὶς Ἑλληνικὰς θάλασσας.

Ὁ Gorini, ὅμως, μᾶς εἶπε νὰ μεταφράσουμε τὸ ἔγγραφο, ποὺ ἔχουμε γιὰ τὸν Στρατηγὸ, καὶ νὰ πᾶμε νὰ τὸ ἐπιδώσουμε. Γιὰ τίς ἐνεργείες τῶν Καλυμνίων, ὅτι δῆθεν τοὺς εἶπε ὁ Στρατηγός, ὅτι ἐπιτρέπεται τὸ ξεκίνημα τῶν σκαφάνδρων, ὅπως πληροφορηθήκαμε, δὲν κατάλαβαν καλὰ τί ἀκριβῶς τοὺς εἶπε, καὶ κυριολεκτικὰ τὰ θαλάσσωσαν.

Ἀφοῦ μεταφράσαμε τὴν ἐκθεσὶν πρὸς τὸν Στρατηγὸ, — ἐξακολούθησε ὁ Γιάννης Διακογιάννης, — πήγαμε σ' αὐτὸν καὶ ἀρχίσαμε νὰ τοῦ ἐκθέτουμε τὰ σχετικὰ μετὰ τὴν ἐπίσκεψή μας. Ἀλλὰ ἀμέσως μᾶς διέκοψε καὶ μᾶς εἶπε ὅτι μόλις πληροφορήθηκε τὸν ἐρχομὸ μας («ἐγνώριζε τὸν σκοπὸν» ποὺ πήγαμε. Στὴ συνέχεια, ἀφοῦ μᾶς ρώτησε γιὰ τὸν πρῶτον Δήμαρχο Γεώργιο Ἐλ. Γεωργᾶ, γιατί παραιτήθηκε κ.λπ., ὅπως καὶ γιὰ τοὺς νεοδιορισμένους Δημάρχους, μᾶς εἶπε ὅτι γιὰ τὸ ζήτημά σας εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνῃ κάτι. «Ἄν καὶ γνωρίζω ὅτι εἴστε ἓνας φιλήσυχος λαός, παρ' ὅλα αὐτὰ καὶ νὰ θέλω νὰ ἐπιτρέψω τὸ ξεκίνημα τῶν σφουγγαράδικων σας, δὲν μπορῶ, γιατί εἶναι ἀπόφασις τῶν Συμμάχων, οἱ ὁποῖοι, ὅμως, καὶ ἂν ἀκόμη μετὰ διέτασσαν νὰ πάρω μέτρα θὰ τὰ ἔπαιρνα, γιὰ χάριν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος.

Θὰ πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι ἓνα ὑποβρύχιο μπορεῖ καλὰ νὰ τροφοδοτηθεῖ συλλαμβάνοντας ἓνα σφουγγαράδικο. Μὴ ξεχνᾶτε δὲ ὅτι ἓνα τσουβάλι ψωμὶ μπορεῖ, ἀξιόλογα, νὰ σώσῃ ἓνα ὑποβρύχιο. Καὶ στοὺς ψαράδες δὲ τῶν δικῶν μας μερῶν ἀπαγορεύσαμε τὸ ψάρεμα, ἀπὸ τὸν φόβο αὐτόν». Σ' αὐτό, πρόσθεσε ὁ Γιάννης Διακογιάννης, δὲν γνωρίζαμε νὰ κάμουμε τὴν παρατήρηση στὸν Στρατηγὸ, ὅτι τοὺς πληθυσμοὺς αὐτοὺς τοὺς ἀποζημίωσε ἡ Κυ-

βέρνηση (Ἰταλική). Ἐπειτα ρωτήσαμε τὸν Στρατηγόν, ἂν πράγματι ἐπέτρεψε νὰ μεταφερθοῦν τὰ ἐργαλεῖα τῶν σφουγγαράδων, ἀλλὰ μᾶς τὸ διάψευσε κατηγορηματικότερα. Μᾶς εἶπε δέ, ὅτι μποροῦμε νὰ κάμουμε αἰτήσεις στὴ Γενικὴ Διοίκηση, ὥστε νὰ ἐξαχθοῦν τὰ ἐργαλεῖα τῶν σφουγγαράδων σὰν ἐμπορεύματα, καὶ ἂν πράγματι ἐγκριθοῦν, ἔχει καλῶς. Κατὰ κακὴ μας τύχη, ὅπως πληροφορηθήκαμε, ὁ Τουλουμάρης τῆς Καλύμνου ἔκαμε, πρὶν ἀπὸ ἄρκετὸ καιρὸ, αἴτηση, γιὰ τὴν ἐξαγωγή σπογγομηχανῆς, στὸν Στρατηγόν, καὶ μέχρι σήμερα δὲν δόθηκε καμιὰ ἀπάντηση. Τελευταῖα ὁ Στρατηγὸς μᾶς εἶπε, ὅτι βρίσκεται σὲ συνεννόηση διὰ μέσου τῆς Ἰταλικῆς Πρεσβείας τῆς Ἀθήνας, μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, γιὰ νὰ ἐπιτραπῇ νὰ ἐργαστοῦν, κάτω ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Σημαία, τὰ σφουγγαράδικα. Αὐτὲς εἶναι δυστυχῶς, λέει πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ Γιάννης Διακογιάννης, οἱ τελευταῖες μας ἐνέργειες».

Μετὰ γίνονται διάφορες συζητήσεις καὶ ἀνταλλάσσονται διάφορες σκέψεις καὶ γνώμες γιὰ τὶς περαιτέρω ἐνέργειες τῆς ἀπαγόρευσης τῆς σπογγαλιείας καὶ στὸ τέλος ἐγκρίνεται ἀπὸ τὸ Συμβούλιο νὰ διαβιβαστεῖ στὸν Στρατηγόν, μέσω τοῦ ἐδῶ Διοικητῆ, ἐκθεση, στὴν ὁποία «νὰ λέμε μὲ τραγικὸ τρόπο ξανά, τὰ σχετικὰ μὲ τὴν κατάστασι τῆς Κοινότητός μας, ἡ ὁποία ἔχει φθάσει στὸ ἀπροχώρητο καὶ νὰ παρακαλέσουμε τὸν Γενικὸ Διοικητὴ νὰ εὐαρεστηθεῖ καὶ ἐπιτρέψει στὰ ἤδη ἔτοιμα σφουγγαράδικα νὰ ἀναχωρήσουν, μὲ τὰ ἐργαλεῖά τους, γιὰ τὴν Ἑλλάδα, παίρνοντας τὴν ἀναγκασία ἐγγύηση ἢ κάποιον ἄλλο εὐλογὸ μέτρο γι' αὐτὴν τὴν ἀναχώρηση.

Συγχρόνως δὲ νὰ τονίσουμε στὸν Στρατηγόν, ὅτι ἂν δὲν ἐπιτρέψει τὴν ἀναχώρηση τῶν πληρωμάτων αὐτῶν, θὰ περιέλθουν αὐτὰ σὲ ἀπόγνωση καὶ θὰ καταδικαστοῦν νὰ πεθάνουν ἀπὸ ἀσιτία, γιατί οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ἀκατάλληλοι καὶ ἀνίκανοι γιὰ ἄλλη ἐργασία, οἱ δὲ ὑπόλοιποι ἀδυνατοῦν νὰ προμηθευτοῦν τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ἀναχώρηση καὶ ἐξεύρεση ἐργασίας στὴν ἄλλοδαπή.

Στὸ τέλος δὲ νὰ παρακαλέσουμε τὸν Γενικὸ Διοικητὴ νὰ πάρει τὴν κατάλληλη μέριμνα γιὰ τοὺς ἄλλους ἀπόρους, ποὺ θὰ μείνουν καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρηση τῶν ἄλλων πληρωμάτων. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἀδυνατοῦν νὰ βροῦν ἐδῶ ἐργασία καὶ δὲν ἔχουν τὰ μέσα νὰ μεταναστεύσουν, γιὰ νὰ βροῦν ἄλλοῦ ἀνάλογη μὲ τὶς δυνάμεις τους, ἐργασία.

Ἀπὸ τὴν παραπάνω ἀνάλυση, ποὺ στηρίχθηκε στὰ πρακτικὰ τῆς Δημογεροντίας Σύμης, φαίνεται καθαρὰ ἡ σθεναρὴ καὶ ἐπιμονή στή σημερινή τῶν Συμιακῶν στὸ θέμα τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ Σπογγαλιείας, ποὺ ἦταν, μαζὶ μὲ τὴ Ναυπηγική, οἱ ζωτικότεροι τομεῖς τῆς οἰκονομίας τῆς Σύμης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σελίδα 124 τοῦ 5ου βιβλίου τῆς Δημογεροντίας Σύμης:

Συνεδρία Γ' τοῦ Συμβουλίου τῆς Δημογεροντίας

Ἐν τῷ Δημογεροντείῳ τῇ 5ῃ Μαΐου τοῦ ἔτους 1912 ἡμέρα Σαββάτω. Παρόντων τῶν Δημογερόντων καὶ τοῦ Γραμματέως προσῆλθον οἱ σύμβουλοι: Μιχαὴλ Βενιαμὴν, Ἰωάννης Ν. Διακογιάννης, Θεόδωρος Κυπραῖος, Γεώργιος Ν. Γεωργᾶς, Μιχαὴλ Ν. Γιανναρᾶς, Βασίλειος Φαρμακίδης, Σωτήριος Ἀγαπητίδης, Ἀντώνιος Ε. Ἀντωνιάδης, καὶ ἀπαρτίας οὔσης ἤρξατο ἡ συνεδρία τῇ ὥρᾳ 4ῃ μετὰ μεσημβρίαν. Ἀναβληθείσης τῆς ἀναγνώσεως καὶ ἐπικυρώσεως τῶν πρακτικῶν τῶν προηγουμένων συνεδριῶν, ὁ Πρόεδρος Δημογέρον ὑποβάλλει ὅτι εἶναι ἀνάγκη τὸ Συμβούλιον νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τῆς ἐν τῷ τόπῳ δημιουργηθείσης σοβαρᾶς καταστάσεως ἔνεκα τοῦ Ἰταλοτουρκικοῦ πολέμου καὶ καταλήψεως τῶν πλείστων ἐκ τῶν προνομιούχων νήσων ὑπὸ τῆς Ἰταλίας, πλὴν τῆς Σύμης καὶ τινων ἄλλων, ὅτι ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης ἀφ' ἑνὸς μὲν καταντᾷ προβληματικὴ ἡ ἐκκίνησις καὶ ἀναχώρησις τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ληφθῶσι μέτρα κατάλληλα πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως, καθ' ὅτι αἱ ἐπιτόπιοι ὀθωμανικαὶ καὶ διοικητικαὶ καὶ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ ἔπαυσαν ἐντελῶς ἀπὸ τοῦ νὰ φροντίζωσι περὶ ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων των, προφανῶς διότι ἀναμένουσι νὰ καταληφθῇ καὶ ἡ Σύμη ὑπὸ τῆς Ἰταλίας.

Μετὰ ταῦτα τὸ Συμβούλιον σκεφθὲν ἐνέκρινεν ὁμοφώνως καὶ ἐξελέξατο καὶ διώρισε τοὺς κ.κ. Μιχαὴλ Βενιαμὴν καὶ Ἰωάννην Ν. Διακογιάννην, ὅπως μεταβῶσιν εἰς Ρόδον καὶ ὑποβάλωσιν εἰς τὰς ΑΑΕΕ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ σώματος τῆς κατοχῆς Στρατηγὸν κύριον Ἰωάννην Ἀμέλιο καὶ τὸν Ναύαρχον τοῦ Ἰταλικοῦ στόλου τὴν ἐπελθοῦσαν ἐν τῇ νήσῳ ἡμῶν κρίσιμον κατάστασιν καὶ ἐπικαλεσθῶσιν τὴν θεραπείαν αὐτῆς καὶ πρὸ πάντων τὸν τρόπον καὶ τὸ μέσον τῆς ἐλευθέρως ἀναχωρήσεως τῶν Συμαϊκῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων.

Ἐπίσης ἐνέκρινεν ὁμοφώνως εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ὀθωμανῶν χωροφυλάκων καὶ πρὸς τήρησιν τῆς τάξεως νὰ διορισθῶσιν ἐν Αἰγιαλῷ ὁ Μανώλης Ἀντ. Ἀντωνιάδου καὶ ἐν τῇ πόλει ὁ Ἀντώνιος Ζωάννου, βοηθοῦ-

μενοι ὑπὸ ἐξ ἕως ὁκτώ ἄλλων καταλλήλων ἀνδρῶν, ἐκλεγχομένων ὑπὸ τῶν
Δημογερόντων.

.....
Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρία τῇ ὥρᾳ πέμπτῃ (5) μετὰ μεσημβρίαν.
Οἱ Σύμβουλοι Οἱ Δημογέροντες
Νικόλαος Μανρίκιος Γεώργιος Π. Κλαδάκης
Ἀντώνιος Ε. Ἀντωνιάδης Ἰωάννης Ν. Βογιατζῆς
Μερκούριος Ν. Γιανναρᾶς
Ἰωάννης Σαραφόπουλος
Γεώργιος Ν. Ἀρφαρᾶς
Ἰωάννης Ν. Διακογιάννης

Ὁ Γραμματεὺς
Δημοσθένης Χαβιαρᾶς

Σελίδα 36 τοῦ 6ου βιβλίου τῆς Δημογεροντίας Σύμης :

Συνεδρία ΚΓ'

Ἐν τῇ ὠρισμένῃ αἰθούσῃ τοῦ Δημαρχείου

Τῇ 10ῃ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1915, ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος
Παρασκευῇ, τῇ ὥρᾳ 10ῃ πρὸ μεσημβρίας, προσῆλθον οἱ Σύμβουλοι: Μερ-
κούριος Οἰκονόμος, Ἀγαπητὸς Διακογιάννης, Ἀγαπητὸς Ἰ. Ἀγαπητίδης,
Νικήτας Σ. Καλαφατᾶς, Πέτρος Φαρμακίδης, Μιχαὴλ Φωτάρης, Ἀντώ-
νιος Ε. Ἀντωνιάδης, Φωτεινὸς Κλαδάκης, Εὐστράτιος Χατζηστρατῆς, Ἠλίας
Κυπραῖος, καὶ ἀπαρτίας οὐσης, ἐν πρώτοις ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ τῶν
προλαβουσῶν συνεδριάσεων ΙΘ', Κ', ΚΑ' καὶ ΚΒ' καὶ γενόμενα δεκτὰ
ὑπεγράφησαν.

.....
Ἐπὶ τούτοις προσέρχεται ὁ κ. Γεώργιος Μ. Πετρίδης, ὅστις ἐρωτᾷ ἂν
ἐχῇται ἀληθείας ἡ εἶδησις, ἣν δημοσιεύει ἡ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερὶς «Ἀστὴρ»
τῆς 3ης τρέχοντος καὶ καθ' ἣν ἐπετράπη δῆθεν ἡ σπογγαλιεῖα εἰς τὴν Κυ-
ρηναϊκὴν.

Ὁ κύριος Πρόεδρος ἀπαντᾷ ὅτι ἡ εἶδησις δὲν ἔχεται ἀληθείας, καθ' ἃ
ἐβεβαιώθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τὸ ὅποιον ἀνεκοί-
νωσε τὴν εἶδησιν, ἥτις ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Νέαν Ἡμέραν» τῆς 3ης τρέ-
χοντος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Σπογγαλιεῖα ἐν Τριπολίτιδι».

Ἐπὶ τούτοις ὁ Πρόεδρος ὑποβάλλει τοὺς κοιμισθέντας παρ' αὐτοῦ Νό-
μους περὶ σπογγαλιείας, ψηφισθέντας τελευταίως παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Βου-

λῆς καὶ ἐκθέτει τὰς ἐνεργείας του ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς μεταβάσεώς του εἰς Ἀθήνας καὶ ὅτι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν του, εἶχε καὶ ἀκρόασιν παρὰ τῷ ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτῇ τῆς Ἰταλίας κ. Μποσδάρι, ἕνεκα δὲ τούτου ἠναγκάσθη νὰ ἐπιβραδύνη κατὰ τρεῖς ἡμέρας τὴν ἐπιστοφὴν του, καθ' ὅτι παρεκάλεσε τὸν κύριον Πρεσβευτὴν νὰ συντελέσῃ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ σπογγαλιεία εἰς ἀκτῖνα πεντήκοντα περίπου μιλλίων εἰς τὰ παράλια Τομπρούκου, Δέρνας, χάριν τῶν Συμαϊκῶν γναλλῶν. Ὅτι ὁ κ. Πρεσβευτὴς ἀπήντησε ὅτι, μολονότι τοιαύτῃ ἐνέργεια δὲν εἶναι τῆς δικαιοδοσίας του, οὐχ ἤττον συνέστησεν, ἀφοῦ πρότερον ζητηθῇ καὶ ἡ γνώμη τοῦ Διοικητοῦ Ρόδου, νὰ στείλῃ ἡ Κοινότης κατάλληλον πρόσωπον διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἐν Ρώμῃ καὶ ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ συστατικὸν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἀποικιῶν, ὅστις εἶναι προσωπικὸς φίλος τοῦ Τμηματάρχου Vinciguerra, τμηματάρχου τῆς ἀλιείας ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ θὰ τῷ ἐκθέσῃ ὅτι ἐπιδοκιμάζει τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς Συμαίους δύτας νὰ σπογγαλιεύσωσι εἰς παράλια πεντήκοντα μιλλίων τῆς Κυρηναικῆς.

Ἐκ τούτου ὁ Πρόεδρος Δήμαρχος ὑπέβαλε τὴν αἴτησιν καγγαβῶν τῆς Τριπόλεως, αἵτινες ζητοῦν νὰ διορίσουν πληρεξούσιον των τὸν κύριον Κ. Φλέγελ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ κ. Πρόεδρος Δήμαρχος θεωρεῖ κατάλληλον ν' ἀνατεθῇ εἰς τὸν κ. Φλέγελ νὰ ἐνεργήσῃ, ὅπως διατεθῇ μέρος τῶν παραλίων Δέρνας - Τρομπρούκου διὰ νὰ σπογγαλιεύσουν αἱ Συμαῖκαι γνάλλαι.

Ἐκ τῆς προτάσεως ταύτης δίδεται ἀφορμὴ καὶ ἐξετάζεται, ἂν βλάβητῃ ἢ δὲν βλάβητῃ τοὺς ἐφοπλιστὰς τὸ ἀνοιγμα τῆς Κυρηναικῆς, διότι ὑπάρχουν πολλοὶ σπύργοι ἀπώλητοι καὶ κινδυνεύουν νὰ προξηνηθοῦν καταστροφῇ εἰς τοὺς ἐφοπλιστὰς.

Ὁ Πρόεδρος Δήμαρχος παρατηρεῖ ὅτι οὐχὶ καταστροφὴ ἀλλὰ μόνον ζημία εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ προέλθῃ, ἐνῶ ἀπεναντίας, ἂν δὲν ἀνοίξῃ ἡ Κυρηναικὴ, θὰ προέλθῃ μεγάλη καταστροφὴ εἰς τὸν τόπον, ἐπειδὴ οἱ πλεῖστοι σπογγαλιεῖς θὰ χάσωσι τὸ ταξιδιδίον των καὶ θὰ πεινάσουν αἱ οἰκογένειαι των. Ὅθεν ὁ Πρόεδρος ζητεῖ νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ τὸ Συμβούλιον νὰ μεταβῇ εἰς Ρόδον, ὅπως ὑποβάλῃ τὴν ἀνωτέρω προτεινομένην ἐνέργειαν εἰς τὸν Διοικητὴν κ. Κρότσε, καὶ προτείνει ὅπως τὸ Συμβούλιον ἀποφανθῇ ἂν ἐγκρίνῃ ἢ δὲν ἐγκρίνῃ τὴν ἐνέργειαν διὰ ν' ἀνοίξῃ ἡ Κυρηναικὴ.

Τοῦ κ. Μ. Οἰκονόμου προτείνοντος ν' ἀποφανθῇ τὸ Συμβούλιον διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, διανέμονται ψηφοδέλτια, ἀλλ' οἱ πλεῖστοι τῶν συμβούλων ἀπαντῶσιν ὅτι προτιμῶσι νὰ εἴπωσι τὴν γνώμην των φανερά. Οὕτω ἐκ τῶν παρόντων συμβούλων, πλὴν τοῦ κ. Οἰκονόμου, ἐμμένοντος εἰς μυστικὴν ψηφοφορίαν, καὶ τῶν κ.κ. Ε. Χατζηστρατῆ καὶ Ἡλία Κυπραίου, ἀποφανθέντων ὑπὲρ τοῦ ἀνοιγματος τῆς Κυρηναικῆς, οἱ λοιποὶ ἀποφαίνονται ὅτι δὲν ἐγκρίνουν ν' ἀνοίξῃ ἡ Κυρηναικὴ.

Κατ' ἀκολουθίαν ἀπορριφθείσης τῆς προτάσεώς του, ὁ Πρόεδρος ἐν

ταραχῇ εἶπεν ὅτι ἀδικεῖται ὁ τόπος διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης καὶ διέλυσε τὴν συνεδρίαν διὰ τὴν ζητήσῃ τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ.

Λύεται ἡ συνεδρία

Οἱ Σύμβουλοι

Μερκούριος Οἰκονόμος

Ἀγαπητὸς Ἰ. Ἀγαπητίδης

Νικήτας Σ. Καλαφατᾶς

Ἀγαπητὸς Διακογιάννης

Εὐστράτιος Χατζηστρατῆς

Πέτρος Φαρμακίδης

Ἡλίας Κ. Κυπραῖος

Παναγιώτης Μ. Πετρίδης

Γεώργιος Ἀγγελίδης

Οἱ Δήμαρχοι

Γεώργιος Ἐλ. Γεωργᾶς

Φώτιος Κ. Φαρμακίδης

Ὁ Γραμματεὺς

Δημοσθένης Χαβιαρᾶς

Σελίδα 39 τοῦ 6ου Βιβλίου τῆς Δημογεροντίας Σύμης:

Συνεδρία ΚΔ'

Ἐν τῇ ὀρισμένῃ αἰθούσῃ τοῦ Δημαρχείου

Τῇ 14ῃ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1915, ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος Τρίτη.

Παρόντων τῶν Δημάρχων καὶ τοῦ Γραμματέως προσῆλθον οἱ Σύμβουλοι: Ἀγαπητὸς Διακογιάννης, Ἀγαπητὸς Ἀγαπητίδης, Πέτρος Φαρμακίδης, Μιχαὴλ Φωτάρης, Εὐστράτιος Χατζηστρατῆς, Φωτεινὸς Κλαδάκης, Γεώργιος Α. Ἀγγελίδης, Ἀντώνιος Ε. Ἀντωνιάδης, Νικήτας Σ. Καλαφατᾶς.

Καὶ ἀπαρτίας οὔσης, ἄρχεται ἡ συνεδρία τῇ ὥρᾳ 4ῃ μετὰ μεσημβρίαν. Ἀναβληθείσης τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδρίσεως, ὁ Πρόεδρος Δήμαρχος ἐκθέτει ὅτι μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς προηγουμένης συνεδρίας, προσῆλθον εἰς τὸ Δημαρχεῖον πλῆθος σπογγαλιέων, πλοιοάρχων, ξεκινητῶν κ.λπ. Προσῆλθε δὲ καὶ ἡ Α. Ε. ὁ Tenente χάριν τῆς τάξεως καὶ μετὰ διαφόρους συζητήσεις ἐνεκρίθη καὶ συνήλθον μετὰ μεσημβρίαν εἰς τὸ ἐξωκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, εἰς Δρακοῦντα, τέσσαρες τῶν Συμβούλων καὶ πολλοὶ πλοίαρχοι καὶ ξεκινηταὶ καὶ συνεσκέφθησαν ἀνεπισήμως περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀνοίγματος ἢ μὴ τῆς Κυρηναϊκῆς εἰς τοὺς Συμαίους σπογγαλιεῖς κ.λπ.

Κατέληξαν δὲ ἐγκρίναντες τὴν συγκληθῇ ἐκ νέου τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς μεταβάσεως εἰς Ρόδον τοῦ Προέδρου Δη-

μάρχον μόνον ἢ μετὰ τινων ἐκ τῶν δημοτικῶν συμβούλων, ὅπως παρακληθῇ ὁ Γενικός Διοικητὴς Στρατηγὸς Κρότσε καὶ ἐνεργήσῃ :

- α. Περὶ ἐλαττώσεως τῆς ἀδείας σπογγαλιείας εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Δωδεκανήσου.
- β. Περὶ μεταβάσεως τῶν Συμαϊκῶν σπογγαλιεντικῶν πλοίων εἰς Μανδρούχαν.
- γ. Περὶ ἄρσεως τῆς κατασχέσεως τῶν σπόγγων τῶν δεκατεσσάρων καργαβῶν Τριπόλεως.
- δ. Περὶ ἐλευθέρως ἀποβιβάσεως τῶν εἰς Σύμην ἀφικνουμένων.

Τοῦτο ἐκθέσας ὁ Πρόεδρος Δήμαρχος, παρεκάλεσε τὸ Συμβούλιον νὰ ἀποφανθῇ περὶ τούτων.

Μετὰ διαφόρους συζητήσεις τὸ Συμβούλιον ὁμοφώνως ἐνέκρινε νὰ μεταβῇ μόνος ὁ Πρόεδρος Δήμαρχος εἰς Ρόδον καὶ ἐνεργήσῃ ἐξ ὀνόματος τῆς Κοινότητος, ὥς ἀπολαύων πλήρους ἐμπιστοσύνης τοῦ Συμβουλίου.

- α. Περὶ ἐλαττώσεως τῆς ἀδείας σπογγαλιείας (κοινῶς κοτσανίου) διὰ τὰς θαλάσσας τῆς Δωδεκανήσου.
- β. Περὶ μεταβάσεως τῶν Συμαϊκῶν σπογγαλιεντικῶν πλοίων εἰς τὰ Αἰγυπτιακὰ παράλια (Μανδρούχαν), ἐὰν ἐπιτρέπεται ἢ μὴ ἔνεκα τοῦ πολέμου.
- γ. Περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῶν σπόγγων τῶν δεκατεσσάρων (14) καργαβῶν Τριπόλεως, διὰ νὰ καταστῇ δυνατόν νὰ πωληθῶσι καὶ περὶ μεταβάσεως τῶν αὐτῶν καργαβῶν καὶ πάλιν εἰς Τρίπολιν, ἐὰν τοῖς ἐπιτρέπεται.
- δ. Περὶ ἐλευθέρως ἀποβιβάσεως εἰς Σύμην τῶν ἔξωθεν ἀφικνουμένων Συμαίων καὶ ἀλλοδαπῶν.

Ἐνεκρίθη δέ, ἐν ἀρνήσει τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Ρόδου διὰ τὸ δ' ζήτημα, νὰ παρατηθῇ ἐν σώματι τὸ Συμβούλιον.

Συγχρόνως προσῆλθον οἱ πλοίαρχοι τῶν ρηθεισῶν καργαβῶν Τριπόλεως, οἵτινες, προκειμένου νὰ διορίσωσι πληρεξούσιόν των τὸν κ. Κ. Φλέγγελ, πρὸς ὃν θὰ δώσωσι δι' ἑξοδὰ του εἰκοσάφραγκα εἰκοσιοκτὼ (28), ἑξαιτοῦνται νὰ τῷ δοθῶσι καὶ ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος, εἰκοσάφραγκα εἴκοσι δύο (22) πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων δι' ἑξοδὰ του πεντήκοντα (50) εἰκοσαφράγκων.

Μετὰ διαφόρους συζητήσεις τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅτι δὲν δύναται νὰ καταβάλῃ ἡ Κοινότης τὰ ἐλλείποντα 22 εἰκοσάφραγκα καὶ ὅτι μόνον τὰ ἐνδεχόμενα ἑξοδα διὰ τὰς ἐν Ρόδῳ ἐνεργείας ὑπὸ τοῦ Δημάρχου χάριν τῶν ἐν λόγῳ καργαβῶν θὰ ᾧσιν εἰς βάρος τῆς Κοινότητος.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρία τῇ ὥρᾳ πέμπτῃ καὶ ἡμισείᾳ (5.30') μετὰ μεσημβρίαν.

Οἱ Σύμβουλοι

Ἀγαπητὸς Ι. Ἀγαπητίδης

Νικήτας Σ. Καλαφατᾶς

Ἀγαπητὸς Διακογιάννης

Εὐστράτιος Σ. Χατζηστρατῆς

Πέτρος Ἰ. Φαρμακίδης

Ἡλίας Κ. Κυπραῖος

Παναγιώτης Μ. Πετρίδης

Γεώργιος Α. Ἀγγελίδης

Οἱ Δήμαρχοι

Γεώργιος Ἐλ. Γεωργᾶς

Φώτιος Κ. Φαρμακίδης

Ὁ Γραμματεὺς

Δημοσθένης Χαβιαρᾶς

Σελίδα 42 τοῦ 6ου Βιβλίου τῆς Δημογεροντίας Σύμης:

Συνεδρία ΚΕ'

Ἐν τῇ ὠρισμένῃ αἰθούσῃ τοῦ Δημαρχείου.

Τῇ 24ῃ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1915, ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος Παρασκευῇ.

Παρόντων τῶν Δημάρχων καὶ τοῦ Γραμματέως, προσῆλθον οἱ Σύμβουλοι: Νικήτας Καλαφατᾶς, Ἀγαπητὸς Διακογιάννης, Ἀγαπητὸς Ἀγαπητίδης, Φωτεινὸς Κλαδάκης, Μιχαὴλ Φωτᾶρας, Εὐστράτιος Χατζηστρατῆς, Ἡλίας Κυπραῖος, Ἀντώνιος Ἀντωνιάδης, ὁ ἐλεγκτὴς Θεόδωρος Ν. Θεοδώρου καὶ ἀπαρτίας οὔσης ἤρξατο ἡ συνεδρία τῇ ὥρᾳ 9ῃ πρὸ μεσημβρίας.

Ἐν πρώτοις ὁ Πρόεδρος Δήμαρχος ἐκθέτει τὰ τοῦ ταξειδίου του εἰς Ρόδον καὶ ὅσα ἀντήλλαξε μετὰ τοῦ Διοικητοῦ Ρόδου καὶ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου, ἐν συντόμῳ καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ταξειδίου του ὡς ἑξῆς:

α. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς σπογγαλιείας ὡς ἐν τῇ ἐκθέσει μας, καὶ τοῖς προηγουμένοις πρακτικοῖς ἐκθέτομεν, λέγει ὅτι ὁ τε Γενικὸς Διοικητὴς καὶ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος ἐβεβαίωσαν αὐτὸν ὅτι ἀνέλαβον καὶ ἐνεργοῦν ἱεραρχικῶς εἰς Ρώμην καὶ Τρίπολιν, καθὼς καὶ εἰς τὸ Κάιρον διὰ τοῦ ἐκεῖ διπλωματικοῦ πράκτορος διὰ τὸ ζήτημα τῆς Μανδρούχας.

β. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν καγγαβῶν τῆς Τριπόλεως τῷ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ γράψωσι εἰς Τρίπολιν διὰ νὰ δοθῶσι ἐπὶ ἐγγνήσει οἱ κρατούμενοι σπόγγοι τῶν 14 καγγαβῶν καὶ συνάμα ὅτι θὰ ἐνεργήσωσι διὰ νὰ ἐπιτραπῇ τοῖς εἰρηνέμοις (Πλοιάρχοις) νὰ μεταβῶσι καὶ σπογγαλιεύσωσι καὶ πάλιν εἰς Τρίπολιν.

Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐμποδίσσεως τῶν Συμαίων καὶ ξένων τοῦ νὰ ἀποβιβάζωνται ἐν Σύμῃ, ἀφοῦ ἐξέθεσεν ὅλας τὰς δυσκολίας αἱς ὑφί-

στανται οἱ κάτοικοι ἐκ τῆς παρεμποδίσσεως ταύτης καὶ διεξετραγώδησεν τὴν κατάστασιν τῶν κατοίκων καὶ ὅτι ἐνεκεν ὅλων τούτων φοβεῖται μὴ τυχὸν καὶ συμβῶσιν ἐσωτερικαὶ ταραχαὶ καὶ ἀναστατώσεις καὶ ὅτι δέον νὰ ληφθῇ κάποια φροντίς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, τῷ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ γράψωσιν εἰς τὸν Ἑκλ. Διοικητὴν Σύμης κ. Α. Marotta ν' ἀποβιβάζωνται ἐλευθέρως ἐν Σύμῃ ἅπαντες οἱ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐνδιαφερόμενοι Συμαῖοι καὶ Ξένοι εἰς τὴν σπογγαλιεῖαν, ἥτοι σπογγέμποροι, ἐκκινηταί, πλοίαρχοι καὶ σπογγαλιεῖς.

Μὲ ὅλα δὲ τὰ μέσα ἃ μετεχειρίσθη ὅπως πείσῃ αὐτοὺς νὰ γράψωσιν εἰς τὸν ἐνταῦθα Διοικητὴν, ἵνα ἀφήνῃνται ν' ἀποβιβάζωνται ἐλευθέρως ἐν Σύμῃ καὶ οἱ ἐρχόμενοι ἐξ ἀλλοδαπῆς Συμαῖοι, λόγῳ παραθερίσεως, καὶ ἂν καὶ ὑπέδειξε ὅτι οἱ τοιοῦτοι δὲν θὰ ὑπερβῶσι τοὺς 50 - 100, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ πεισθῶσι.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ διὰ τὸ ζήτημα τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Δημοσίου Ὁθωμανικοῦ Χρέους, ὅτι ὑπέδειξαν αὐτῷ νὰ γίνῃ καταγγελία ἐκ μέρους τῆς Δημορχίας διὰ τοῦ Διοικητοῦ Σύμης διὰ τὰ περαιτέρω.

.....
Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρία τῇ δεκάτῃ (10ῃ) ὥρα πρὸ μεσημβρίας.

Οἱ Σύμβουλοι

Μερκούριος Οἰκονόμος
Ἀγαπητὸς Ἰ. Ἀγαπητίδης
Νικήτας Σ. Καλαφατᾶς
Ἀγαπητὸς Διακογιάννης
Εὐστράτιος Χατζηστρατῆς
Πέτρος Ἰ. Φαρμακίδης
Ἡλίας Κ. Κυπραῖος
Παναγιώτης Μ. Πετρίδης
Γεώργιος Ἀ. Ἀγγελίδης

Οἱ Δήμαρχοι

Γεώργιος Ἑλ. Γεωργᾶς
Φώτιος Κ. Φαρμακίδης

Ὁ Γραμματεὺς

Δημοσθένης Χαβιαρᾶς

Σελίδα 71 τοῦ 7ου Βιβλίου τῆς Δημογεροντίας Σύμης:

Συνεδρία ΚΓ'

Ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ τῇ 23ῃ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1916, ἡμέρα Τρίτη.

Παρόντων τῶν Δημάρχων καὶ τοῦ Γραμματέως προσήλθον οἱ δημοτικοὶ σύμβουλοι καὶ πλεῖστοι σπογγαλιεῖς καὶ πλοίαρχοι σπογγαλιευτικῶν πλοίων.

Ἀρχεται ἡ συνεδρία τῇ ὥρᾳ 3ῃ μετὰ μεσημβρίας.

Ὁ Πρόεδρος Δήμαρχος ἀνακοινεῖ ὅτι, ἅμα ἐγνώσθη ὅτι τηλεγραφικῶς

διετάχθη τὸ Ὑγεινωμεῖον νὰ μὴ ἐκδίδῃ διαβατήρια πρὸς ἀναχώρησιν ὅλων ἀνεξαίρετως τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων, νὰ ἐπιστραφῶσι δὲ τὰ τυχόν ἐκδοθέντα, ἀμέσως ἀμφότεροι οἱ Δήμαρχοι ἐπεσκέφθησαν τὸν κ. Διοικητήν, ὅστις ἐβεβαίωσε τὴν τοιαύτην ἀπαγόρευσιν, ὅθεν ὑπέβαλον διὰ μακρῶν τὰς ἰλίας δυσαρέστους συνεπείας, ἃς αὕτη θὰ ἔχῃ δι' ὅλον τὸν τόπον. Οὐχ ἦττον ὁ κ. Διοικητὴς ἀνεγνώρισε τὴν σοβαρότητα τοῦ τοιούτου ἐμποδίου καὶ κατόπιν τῶν ὅσων συνωμίλησαν ἐνέκρινε νὰ τῷ δοθῇ κατάλληλος ἔκθεσις τῆς Κοινότητος, ἣν θὰ διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν Στρατηγὸν Γ. Διοικητὴν καὶ συγχρόνως θὰ τῷ ἐκθέσῃ ὅτι κρίνει καλὸν χάριν τοῦ τόπου.

Μετὰ ταῦτα ἔλαβον χώραν συζητήσεις διάφοροι καὶ προτάσεις περὶ διαφόρων τρόπων ἐνεργείας εἰς τὴν ἔκτακτον ταύτην περίστασιν καὶ ἐν τέλει ἐνεκρίθη ὁμοφώνως νὰ ὑποβληθῇ κατάλληλος ἔκθεσις ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος πρὸς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν εἰς Ρόδον, παρακαλοῦσης ν' ἀνακληθῇ ἢ διαταχθεῖσα ἀπαγόρευσις τῆς ἀναχωρήσεως τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων. Νὰ παρακληθῇ δὲ ὁ κ. Διοικητὴς τῆς νήσου ἡμῶν νὰ διαβιβάσῃ τὴν ρηθεῖσαν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Γ. Διοίκησιν καὶ συγχρόνως διαφωτίσῃ αὐτόν.

Ἐπίσης ἐνεκρίθη, ἀφοῦ γνωσθῇ ἡ ἀπάντησις τῆς Γ. Διοικήσεως, νὰ σκεφθῇ καὶ πάλιν ἀναλόγως τὸ Συμβούλιον περὶ ἄλλης ἐνεργείας.

Λύεται ἡ συνεδρία τῇ ὥρᾳ 4ῃ μετὰ μεσημβρίαν.

Οἱ Σύμβουλοι
Ἀγαπητὸς Ἰ. Ἀγαπητίδης
Μιχαὴλ Φωτάρas
Ἡλίας Κ. Κυπραῖος
Φωτεινὸς Κλαδάκης
Πέτρος Ἰ. Φαρμακίδης
Χ. Μ. Κατσιμπρῆς
Παναγ. Μ. Πετρίδης
Γεώργιος Ἀ. Ἀγγελίδης

Οἱ Δήμαρχοι
Μερκούριος Οἰκονόμος
Ἀγαπητὸς Διακογιάννης

Ὁ Γραμματεὺς
Δημοσθένης Χαβιαρᾶς

Σελίδα 80 τοῦ 7ου Βιβλίου τῆς Δημογεροντίας Σύμης:

Συνεδρία Ρ'

Ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ τῇ 19ῃ Μαρτίου 1916, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Προεδρεύοντος τοῦ Δημάρχου Ἀγαπητοῦ Διακογιάννη καὶ παρόντος τοῦ Γραμματέως Δημοσθένους Χαβιαρᾶ, προσέρχονται οἱ σύμβουλοι: Ἀγαπητίδης, Φωτάρas, Κυπραῖος, Κατσιμπρῆς, Πετρίδης, Φαρμακίδης. Οἱ Ἐλεγκταί: Θ. Θεοδώρον καὶ Μιλτ. Κοζᾶς, ὁ Ταμίας τῆς Ἐπιτροπῆς Ἰ. Σ.

Ἀγαπητῆς καὶ ἀπαρτίας οὔσης ἄρχεται ἡ συνεδρία τῇ 10ῃ ὥρᾳ π.μ.

Ὁ κ. Παναγιώτης Μ. Πετρίδης, λαβὼν τὸν λόγον ἐκθέτει τὰ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ἱ. Ν. Διακογιάννη εἰς Ρόδον παρὰ τῇ Α. Ε. τῷ Στρατηγῷ κ. Croce διὰ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς σπογγαλειᾶς.

Ἀναγινώσκεται ἡ δι' ἐγγράφου τοῦ Ε. Διοικητοῦ Σύμης ἀνακοινωθείσα ἀρνητικὴ ἀπάντησις τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Ρόδου εἰς τὴν αἴτησιν τῆς Κοινότητος, παρακαλοῦσης ν' ἀνακληθῇ τὸ αὐστηρὸν μέτρον.

Ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις περὶ ἄλλων ἐνεργειῶν.

.....
Λύεται ἡ συνεδρία τῇ δωδεκάτῃ ὥρᾳ τῆς μεσημβρίας.

Οἱ Σύμβουλοι

Οἱ Δήμαρχοι

Ἀγαπητὸς Ἀγαπητῆς

Μερκούριος Οἰκονόμος

Χαράλαμπος Κατσιμπρῆς

Ἀγαπητὸς Διακογιάννης

Πέτρος Φαρμακίδης

Ἡλίας Κυπραῖος

Ἀντώνιος Ἀντωνιάδης

Ὁ Γραμματεὺς

Φωτεινὸς Κλαδάκης

Δημοσθένης Χαβιαρᾶς

Παναγιώτης Πετρίδης

Μιχαὴλ Φωτάρης

Σελίδα 82 τοῦ 7ου Βιβλίου τῆς Δημογεροντίας Σύμης:

Συνεδρία ΡΑ'

Ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ τῇ 31ῃ Μαρτίου 1916, ἡμέρᾳ Πέμπτη.

Παρόντων τῶν Δημάρχων καὶ τοῦ Γραμματέως προσῆλθον οἱ σύμβουλοι: Ἀντώνιος Ἀντωνιάδης, Φωτεινὸς Ν. Κλαδάκης, Χαράλαμπος Κατσιμπρῆς, Μιχαὴλ Φωτάρης, Γεώργιος Α. Ἀγγελίδης, Ἡλίας Κ. Κυπραῖος καὶ ἀπαρτίας οὔσης ἄρχεται ἡ συνεδρία τῇ 11ῃ ὥρᾳ π.μ.

Ἐν πρώτοις ἀναγινώσκονται αἱ σταλεῖσαι ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν ἐνταῦθα Διοικητὴν καὶ τὴν Γενικὴν Διοίκησιν πρὸς ἀνάκλησιν τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς σπογγαλειᾶς, καθὼς καὶ ἡ περὶ τούτου ἀρνητικὴ ἀπάντησις τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Στρατηγοῦ G. Croce.

Μετά τινος συζητήσεως ἐγκρίνεται καὶ προσκαλεῖται ὁ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κοινότητος σταλεῖς μετὰ τοῦ Παναγιώτου Μ. Πετρίδου, ἵνα ἐνεργήσῃ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου παρὰ τῷ Στρατηγῷ κ. Ἰωάννῃ Ν. Διακογιάννῃ, ὅπως ἐκθέσῃ ἐν Συμβουλίῳ τὰς λεπτομερεῖας τῶν ἐνεργειῶν του, διαφωτίζων οὕτω τὸ Συμβούλιον διὰ τὰ περαιτέρω διαβήματα, εἰς ἃ δεόν νὰ προβῇ πρὸς καρποφόρον ἐνέργειαν τῶν δεόντων.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Πρόεδρος ὑποβάλλει ὅτι, ἐνῶ πρὸ ἡμερῶν προσεκλήθη μετὰ τοῦ συναδέλφου κ. Ἀγαπητοῦ Διακογιάννη ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ καὶ τοῖς ἐζήτησε τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου ἀνερχομένου εἰς 8.700 λίρας Ἰταλίας περίπου καὶ τοῖς εἶπεν ὅτι ἤθελεν μεσολαβήσῃ παρὰ τῷ Στρατηγῷ ὅπως δωρηθῶσι εἰς τὴν Κοινότητα λίραι Ἰταλ. 6.000 καὶ πληρωθῇ μόνον τὸ ὑπόλοιπον χάριν τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν τῆς Κοινότητος, ἐν τούτοις χθὲς προσεκάλεσε καὶ τοῖς εἶπε ὅτι, σχετικῶς διὰ τὸ ζήτημα τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου, ἀπήντησεν ὁ Στρατηγός, ὅτι ἀδυνατεῖ ἡ Διοίκησις νὰ προβῇ εἰς οἰονδήποτε μονομερὲς διάβημα, χαρίζονσα τὸ ἐλάχιστον ποσὸν φόρου, διότι τότε θὰ ζητήσωσι τὸ αὐτὸ καὶ αἱ ἄλλαι νῆσοι. Οὐχ ἦττον ὁμως προσέθηκεν ὁ Διοικητής, εἶναι διατεθειμένη ἡ Διοίκησις νὰ δαπανήσῃ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦ φόρου διὰ τὴν ἀνέγερσιν νεκροταφείου ἐκτὸς πόλεως, ὃν ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ἡ ἡμετέρα νῆσος, χάριν τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων. Εἰς ταῦτα, — ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Πρόεδρος, — ἀπηντήσαμεν ὅτι, κατὰ τὴν ἀτομικὴν μας γνώμην αἱ παροῦσαι περιστάσεις δὲν εἶναι διόλου κατάλληλοι διὰ νὰ ἀναγερθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος Νεκροταφείου ἐκτὸς πόλεως, καίτοι ἀναγνωρίζομεν τὴν τοιαύτην ἀνάγκην καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη οἰκοδομὴ δέον νὰ ἀναβληθῇ διὰ καταλληλοτέρας περιστάσεις. Μ' ὅλα ταῦτα θὰ ὑποβάλωμεν τὴν πρότασιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, τὴν δὲ ἀπόφασιν θὰ τὴν κοινοποιήσωμεν τὸ ταχύτερον εἰς τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν.

Μετὰ διαφόρους συζητήσεις, ἐγκρίνεται νὰ σταλῇ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Διοίκησιν, δι' ἧς νὰ ἐκθέτωμεν ὅτι: «καίτοι ἐκτιμῶμεν μεγάλως τὴν πρότασιν τῆς Α. Ε. τοῦ Διοικητοῦ ἡμῶν ὅπως ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦ ὀφειλομένου φόρου τῆς νήσου ἡμῶν δαπανηθῇ πρὸς οἰκοδομὴν Νεκροταφείου τῆς ἡμετέρας Κοινότητος ἐκτὸς τῆς πόλεως, λίαν τῷ ὄντι εἰς τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων ἀπαραίτητον, ἐν τούτοις ἡ κατάστασις τῶν κατοίκων ἐν γένει καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς σπογγαλιείας ἰδίᾳ, ἔχουσι ἤδη πλέον φθάσει δυστυχῶς εἰς τὸ ἀπροχώρητον καὶ ὥς ἐκ τούτου, λυπούμεθα κυρίως διότι, παρὰ τὴν διακῆ ἡμῶν ἐπιθυμίαν, δὲν εἶναι εἰς θέσιν τὸ Ταμεῖον τῆς Κοινότητος νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς τόσῃ εὐγενοῦς προτάσεως, τουλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Διαρκούσης τῆς συζητήσεως περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ φόρου, εἰσέρχεται ὁ μετακληθεὶς Ἰωάννης Ν. Διακογιάννης, ὅστις μετὰ τὴν λήξιν τῆς συζητήσεως ἐρωτᾶται ὑπὸ τοῦ Προέδρου Δημάρχου διὰ τὰς λεπτομερείας τῶν ἐνεργειῶν των παρὰ τῷ Στρατηγῷ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς σπογγαλιείας καὶ καταθέτει περίπου τὰ ἑξῆς:

«Μόλις ἔφθασα εἰς Ρόδον, ἔκρινα καλὸν μετὰ τοῦ ἐτέρου ἀντιπροσώπου Π. Πετρίδου νὰ προδιαθέσωμεν τὸν Στρατηγὸν διὰ τοῦ Maggiore κ. Gorini περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀφίξεώς μας καὶ συνάμα νὰ τῷ ἀναθέσωμεν νὰ βολιδοσκοπήσῃ τὸν Γεν. Διοικητὴν κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπι-

τραπή νὰ ἐργασθοῦν τὰ σπογγαλιευτικά μας πλοῖα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς θαλάσσας.

Ὁ κ. Gogini ὁμῶς εἶπε νὰ μεταφράσωμεν τὸ ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον ἔχομεν διὰ τὸν Στρατηγὸν καὶ νὰ μεταβῶμεν νὰ τῷ ἐπιδώσωμεν. Διὰ τὰς ἐνεργείας τῶν Καλυμνίων ὅτι δῆθεν εἶπε εἰς αὐτοὺς ὁ Στρατηγὸς ὅτι ἐπιτρέπεται ἢ ἀναχώρησις τῶν σκαφάνδρων, ὡς ἐπληροφορήθημεν δὲν ἠννόησαν τί τῶν εἶπε καὶ κυριολεκτικῶς τὰ ἐθαλασσοποίησαν.

Ἀφοῦ μετεφράσαμεν τὴν πρὸς τὸν Στρατηγὸν ἔκθεσιν τῆς Κοινότητος, — ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Ἰ. Διακογιάννης — μετέβημεν παρ' αὐτῷ καὶ ἠρξίσαμεν νὰ τῷ ἐκθέτωμεν τὰ τῆς ἐπισκέψεώς μας. Ἄλλ' ἀμέσως μᾶς διέκοψε καὶ μᾶς εἶπε ὅτι, «εὐθὺς ὡς ἐπληροφορήθην τὴν ἄφισίν σας ἐγνώριζα διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθατε». Ἀκολούθως, ἀφοῦ μᾶς ἠρώτησε περὶ τοῦ τέως Δημάρχου κ. Γεωργ. Ἑλ. Γεωργᾶ διατί παρητήθη κ.λπ., καθὼς καὶ περὶ τῶν νεοδιορισθέντων Δημάρχων, μᾶς εἶπε ὅτι περὶ τοῦ ζητήματός σας εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ τίποτε. Καίτοι γνωρίζω ὅτι εἰσθε φιλήσυχοι καὶ καλοὶ ἄνθρωποι, μᾶς εἶπε, ἐν τούτοις καὶ νὰ θέλω νὰ ἐπιτρέψω νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν σπογγαλιεῖαν τὰ πλοῖα σας, δὲν δύναμαι, καθ' ὅτι εἶναι ἀπόφασις τῶν Συμμάχων, οἵτινες ὁμῶς καὶ ἐὰν δὲν μὲ διέτασσαν νὰ λάβω τὸ μέτρον τοῦτο, θὰ τὸ ἐλάμβανον ἐγώ, χάριν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος.

Πρέπει νὰ γνωρίζητε ὅτι ἓνα ὑποβρύχιον δύναται κάλλιστα νὰ τροφοδοτηθῇ συλλαμβάνον ἐν σπογγαλιευτικὸν πλοῖον. Μὴ λησμονήτε δὲ ὅτι εἰς σάκκος ἄρτου δύναται ἀξιόλογα νὰ σώσῃ ἐν ὑποβρύχιον. Καὶ εἰς τοὺς ἄλιεις δὲ τῶν ἰδικῶν μας μερῶν ἀπηγόρευσαν τὴν ἀλιεῖαν ἐκ τοῦ αὐτοῦ φόβου. Εἰς τοῦτο, — προσθέτει, — ὡς ἐν παρόδῳ, ὁ κ. Ἰ. Διακογιάννης, δὲν ἐγνωρίζαμεν νὰ κάμωμεν τὴν παρατήρησιν εἰς τὸν Στρατηγὸν ὅτι τοὺς πληθυσμοὺς τούτους τοὺς ἀπεζημίωσεν ἡ Κυβέρνησις.

Κατόπιν ἠρωτήσαμεν τὸν Στρατηγὸν ἐὰν πράγματι ἐπέτρεψε νὰ μεταφερθοῦν τὰ σπογγαλιευτικὰ ἐργαλεῖα, ἀλλὰ μᾶς τὸ διέφηνε κατηγορηματικώτατα. Μᾶς εἶπε δὲ ὅτι δυνάμεθα νὰ κάμωμεν αἰτήσεις εἰς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν, ἵνα ἐξαχθῶσι τὰ σπογγαλιευτικὰ ἐργαλεῖα ὡς ἐμπορεύματα, καὶ ἐὰν ἐγκριθῶσι, ἔχει καλῶς. Ἄλλ' ἀτυχῶς, ὡς ἐπληροφορήθημεν, ὁ ἐν Καλύμνῳ Τουλουνμάρης ἔκαμε πρὸ πολλοῦ αἴτησιν περὶ ἐξαγωγῆς σπογγομηχανῆς εἰς τὸν Στρατηγὸν καὶ μέχρι σήμερον δὲν ἐδόθη ἀπάντησις.

Τελευταῖον ὁ Στρατηγὸς μᾶς εἶπε, ὅτι εὐρίσκεται εἰς συνεννόησιν διὰ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἱταλικῆς Πρεσβείας μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἵνα ἐπιτραπῇ νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὸ Ἑλληνικὴν Σημαίαν τὰ σπογγαλιευτικὰ πλοῖα. Αὐταὶ εἶναι δυστυχῶς, ἐπιλέγει ὁ κ. Ἰ. Διακογιάννης, αἱ λεπτομέρειαι τῶν ἐνεργειῶν μας».

Εἴτα λαμβάνουσι χώραν διάφοροι συζητήσεις καὶ ἀνταλλάσσονται διάφοροι σκέψεις καὶ γινῶμαι διὰ τὰς περαιτέρω ἐνεργείας διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν

τῆς σπογγαλιείας, καὶ ἐπὶ τέλους ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου νὰ διαβιβασθῇ τῷ Στρατηγῷ διὰ τοῦ ἐνταῦθα Διοικητοῦ ἔκθεσις, δι' ἧς νὰ διεκτραγωδῶμεν καὶ πάλιν τὰ τῆς καταστάσεως τῆς Κοινότητός μας, περιελθούσης εἰς τὸ ἀπροχώρητον, καὶ νὰ ἱκετεύσωμεν τὴν Α. Ε. τὸν Στρατηγὸν Γεν. Διοικητὴν νὰ εὐαρεστηθῇ καὶ ἐπιτρέψῃ εἰς τὰ ὑπάρχοντα ἔτοιμα σπογγαλιευτικὰ πλοῖα ν' ἀναχωρήσωσι μετὰ τῶν ἐργαλείων των δι' Ἑλλάδα, λαμβανομένης τῆς ἀναγκαίας εὐλόγου ἐγγυήσεως ἢ παντὸς ἄλλου εὐλόγου μέτρου διὰ τὴν τοιαύτην ἀναχώρησιν.

Συνάμα δὲ νὰ τονίζωμεν εἰς τὸν Στρατηγόν, ὅτι ἐὰν δὲν ἐπιτραπῇ ἡ ἀναχώρησις τῶν πληρωμάτων τούτων θὰ περιέλθωσιν ταῦτα εἰς ἀπόγνωσιν καὶ θὰ καταδικασθῶσιν εἰς τὸν ἐξ ἀσιτίας θάνατον, διότι οἱ πλεῖστοι μὲν ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀκατάλληλοι καὶ ἀνίκανοι διὰ πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν, οἱ δὲ λοιποὶ ἀδυνατοῦσι νὰ προμηθευθῶσι τὰ πρὸς ἀναχώρησιν καὶ ἐξευρεσιν ἐργασίας εἰς τὴν ἁλλοδαπὴν ἀπαιτούμενα ἔξοδα.

Ἐν τέλει δὲ νὰ ἱκετεύσωμεν τὸν Γενικὸν Διοικητὴν νὰ λάβῃ πᾶσαν τὴν δέονσαν μέριμναν περὶ τῶν ἄλλων ἀπόρων, οἵτινες θὰ μείνωσι καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἄνω πληρωμάτων καὶ οἵτινες ἀδυνατοῦσι νὰ εὗρωσι ἐνταῦθα ἐργασίαν, οὐδὲ ἔχουσι δὲ τὰ μέσα μεταναστεύσεως, ἵνα εὗρωσι τοιαύτην ἀλλαχοῦ ἀναλόγως τῆς δυνάμεώς των.

.....
Λύεται ἡ συνεδρία τῇ 12ῃ ὥρᾳ τῆς μεσημβρίας.

Οἱ Σύμβουλοι

Ἀγαπητὸς Ἀγαπητίδης
Χαράλαμπος Κατσιμπρῆς
Πέτρος Φαρμακίδης
Ἡλίας Κυπραῖος
Ἀντώνιος Ἀντωνιάδης
Φωτεινὸς Κλαδάκης
Παναγιώτης Πετρίδης
Μιχαὴλ Φωτάρης
Γεώργιος Α. Ἀντωνιάδης

Οἱ Δήμαρχοι

Μερκούριος Οἰκονόμος
Ἀγαπητὸς Διακογιάννης

Ὁ Γραμματεὺς

Δημοσθένης Χαβιαρᾶς

Σελίδα 65 τοῦ 11ου Βιβλίου πράξεων τῆς Δημογεροντίας:

Ἀριθ. 243 Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα τῆς Ἰταλίας
Vittorio Emanuele III

Εἰς Ρόδον

Μεγαλειότατε,

Τὸ Ἱστορικὸν γεγονός τῆς Βασιλικῆς Ἐπισκέψεως, ἣτις κατηγλάισε τὴν Δωδεκάνησον καὶ κατέλαβε μίαν τῶν λαμπροτέρων σελίδων τῆς Ἱστορίας αὐτῆς, ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως περιφανῇ διατρέφωσιν τοῦ ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς ζωηροτέρας συμπαθείας, τὴν ὁποίαν ἡ Ὑμετέρα Γαληνοτάτη Μεγαλειότης τρέφει πρὸς τὰς νήσους ἡμῶν.

Τῆς φιλοστοργίας δὲ ταύτης ἐπωφελοῦμενοι οἱ βαθυσεβάστως ὑπογεγραμμένοι ἀντιπρόσωποι τῆς νήσου Σύμης λαμβάνομεν τὸ θάρρος νὰ πειραθῶμεν εὐλαβῶς ὅπως ἐφελκύνωμεν τὸ ἱλαρὸν Βασιλικὸν βλέμμα ἐπὶ τὴν πάσχουσαν νήσον ἡμῶν, ἣτις ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς εὐημερίας αὐτῆς προσβληθεῖσα αἰφνιδίως ἀπὸ μαρασμὸν ἀδυνατεῖ ν' ἀνακτήσῃ τὴν ὑγείαν της ἄνευ δραστηριότητος ἱατρικῆς περιθάλψεως.

Μεγαλειότατε,

Οὐχὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἡ νήσος ἡμῶν ἠρίθμει 54 σκάφανδρα, ὑπὲρ τὰ 200 πλοιάρια γυνῶν δυτῶν καὶ 400 Καγκάβας ὑπὲρ τὰς 20.000 δὲ εὐημεροῦντα πληθυσμὸν καὶ ἐξαγωγὴν εἰς σπόγγους, εἰς ἔργα τοῦ ναυπηγείου ἡμῶν καὶ εἰς διάφορα εἶδη, ὑπερβαίνουσιν τὰς 100.000 στερλίνας. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ πόλεμος ἐπελθὼν ἀνέστειλεν ὅλην ταύτην τὴν κίνησιν καὶ καθ' ὅλα τὰ ἔτη τῆς διαρκείας αὐτοῦ ἠμπόδισε τὴν σπογγαλιείαν, διέκοψε τοῦτέστιν πᾶσαν ἐργασίαν ἐν τῇ νήσῳ μας καὶ κατεδίκασαν εἰς ἀεργίαν τὸ σύνολον τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ ἐπώλει τὰ σκευὴ καὶ τὰς ἐνδυμασίας του διὰ νὰ διατηρηθῇ ἐν τῇ ζωῇ, ἥρξατο δὲ καὶ ὁμαδὸν νὰ ἐκπατρίζηται καὶ ἡραιώθῃ τόσον, ὥστε μόνις τὸ 1/3 αὐτοῦ παρέμεινεν ἐν τῇ νήσῳ.

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Εἰρήνης ἠρχίσαμεν ἀπ' ἀρχῆς νὰ καταρτίζωμεν νέα σπογγαλιευτικὰ πλοῖα, ἐφ' ὅσον ἐπέτρεπον ἡμῖν τὰ ἐναπολειφθέντα ὑλικά μας μέσα. Παρ' ὅλην ἐν τούτοις τὴν ἐξασκουμένην δραστηριότητα, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν ἠδυνήθη εἰσέτι νὰ φθάσῃ τὸ 1/4 τοῦ προπολεμικοῦ σπογγαλιευτικοῦ μας στόλου, ποσὸν ὅλως ἀνεπαρκὲς διὰ νὰ παρᾶσχῃ ἐργασίαν εἰς τὸν ὅλον πληθυσμὸν καὶ διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Τὸ κυριώτερον δ' ἐμπόδιον τῆς ἀυξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλοίων τῆς νήσου εἶναι, ὅτι ταῦτα δὲν εὐρίσκουν θαλάσσας ἐλευθέρας διὰ νὰ ἐργασθοῦν. Ἐφέτος λ.χ. ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δι' ὑπερβολικῆς ἐντάσεως τῶν ἐφοπλιστικῶν μας δυνάμεων, ὑπερέβη τὸν περυσινόν, καθ' ὅσον ἐθεωρεῖτο ἐξασφαλισθεῖσα ἡ ἄδεια τοῦ νὰ ἐργασθῶσιν εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Κυρηναϊκῆς. ἀλλὰ δυστυχῶς τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ ἀφ' οὗ ἐδαπανήθη καὶ ὁ τελευταῖος ὀβολὸς τοῦ τόπου διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν πλοίων, ἀνεκωνώθη εἰς αὐτὰ ὅτι ἀποκλείονται ἀπὸ τὰς ρηθείσας θαλάσσας τῆς Κυρηναϊκῆς, εἰς τὰς ὁποίας

προωρίζοντο, μετὰ πολλοῦ δὲ κόπου καὶ μεγάλων θυσιῶν κατώρθωσαν νὰ ἀλλάξουν κατεύθυνσιν καὶ νὰ κατευθυνθῶσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἀντὶ πληρωμῆς ὑπερόγκου δικαιώματος καὶ οὕτω προελήφθη ἡ διάλυσις τῶν πληρωμάτων καὶ ἡ παντελής καταστροφή των.

Μεγαλειότατε,

Ἡ αἰτία τῆς εἰς τὸ ἄκρον ἐπιτάσεως τῆς κακοδαιμονίας τῆς νήσου ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸν ἀποκλεισμόν τῶν πλοίων μας ἀπὸ τοὺς λιμένας καὶ τὰς θαλάσσας τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ Ἀνατολή ἦτο διὰ τὰς νήσους μας ἡ αἰένως πηγὴ τῆς ἐπαρκείας αὐτῶν. Οἱ λιμένες αὐτῆς μᾶς ἐπρομήθεον ἄφθονα τὰ προϊόντα των. Οἱ βυθοὶ τῶν θαλασσῶν αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι ἄλλως τε δὲν εὐρίσκονται εἰς μακρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὰς νήσους ἡμῶν, παρεῖχον εἰς ἡμᾶς ὅλα τὰ εἶδη τῶν σπόγγων καὶ εἰς ἱκανοποιητικὴν ποσότητα, μὲ ἔξοδα δὲ ἀσυγκρίτως ὀλιγώτερα καὶ περιορισμένα. Ὁ ἀποκλεισμός ἄρα τῶν πλοίων ἡμῶν ἀπὸ τὰς θαλάσσας τῆς Ἀνατολῆς ἦτο φυσικὸν νὰ ἐπιφέρει τὴν αἰφνιδίαν κατάπτωσιν τῆς νήσου μας.

Καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἀνορθώσεως αὐτῆς εἰς μόνος τρόπος ἐνδείκνυται. Τὸ ἀνοιγμα τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ ἐλευθερία νὰ ἀλιεύωμεν εἰς τὰς θαλάσσας αὐτῆς. Ἰδὸν τὸ ἐνδεδειγμένον καὶ ἀποτελεσματικὸν φάρμακον τῆς νήσου μας. Ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἀλιεύωμεν εἰς τὰς θαλάσσας τῆς Ἀνατολῆς, ὁ ἐκπατρισθεὶς πληθυσμὸς τῆς νήσου μας θὰ ἔσπευδε βαθμηδὸν νὰ ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἐστίαν του, αἱ ἐργασίαι θὰ ἀνέκτων τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν κεφαλαίων καὶ ἡ νῆσος μετ' οὐ πολὺ θὰ ἐπανήρχετο εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς ἀκμὴν.

Ἐφ' ᾧ καὶ ἀπὸ τῆς κρίσεως ταύτης, τὴν ὁποίαν διερχόμεθα καὶ ἦτις περιήγαγεν ἡμᾶς εἰς κατάστασιν νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ ἀνταποκριθῶμεν οὐδ' εἰς αὐτοὺς τοὺς διαφόρους φόρους καὶ τελωνειακοὺς δασμούς, αἴροντες τὰ ὅμματα πρὸς τὴν Βασιλικὴν Χάριν καὶ πανευλαβῶς δονοῦντες τὰς χορδὰς τῆς πατρικῆς Αὐτῆς καρδίας, ἐπικαλούμεθα ὑπὲρ τοῦ ταλαιπωρουμένου λαοῦ τῆς νήσου ἡμῶν τὰς πατρικὰς Αὐτῆς καὶ ἀόκνους φροντίδας.

Μεγαλειότατε,

Ὁ λαὸς τῆς νήσου ἡμῶν στηρίζων τὰς ἐλπίδας του ἐπὶ τὴν διατρανωθεῖσαν διὰ τῆς Βασιλικῆς Ἐπισκέψεως φιλοστοργίαν καὶ συμπάθειαν τῆς Ὑμετέρας Τρισεβάστου Μεγαλειότητος, προσδοκᾷ μετὰ πεποιθήσεως παρ' Αὐτῆς νέας δυνάμεις, νέαν ζωὴν, καλύτερον τὸ προσεχὲς μέλλον. Ἐξ ὀνόματος δ' αὐτοῦ ὑφ' οὗμεν χεῖρα ἱκέτιδα πρὸς τὸν Ὑψιστὸν ὑπὲρ τῆς Ὑγείας, τῆς Εὐτυχίας, τῆς Δόξης καὶ τῆς αἰσινοῦς μακροημερεύσεως τῆς Ὑμετέρας Θεοφυλάκτου Μεγαλειότητος καὶ σύμπαντος τοῦ Ἱστορικοῦ Αὐτῆς Οἴκου,

ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ὑπὸ τὸ κραταιὸν Αὐτῆς σκῆπτρον βιούντων λαῶν καὶ
κλίνοντες Αὐχένα καὶ γόνυ πρὸ τῆς Ἐκλάμπρου Αὐτῆς Χάριτος,
Ἵποσημειούμεθα μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ,

Ἐν Σύμῃ τῇ 17ῃ Μαΐου 1929

Ἵποκλινέσταισι καὶ αὐδίως Εὑγνώμονες Αὐτῆς Δοῦλοι,

Οἱ Σφραγιστοφύλακες

ὕπ. Κ. Κρανίδης
» Ι. Α. Διακογιάννης
» Ἀν. Φ. Πετρίδης

Οἱ Δήμαρχοι

ὕπ. Π. Κλαδάκης
» Ἀν. Φ. Πετρίδης

Ὁ Γραμματεὺς

ὕπ. Χαρ. Ψυλλάκης

Σελίδα 80 11ου βιβλίου:

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐκλαμπρότητα
τὸν Κύριον Tenente Grimaldi Salvatore

Ἐ ν τ α ῶ θ α

Ἐκλαμπρότατε,

Τὸ ἄγρυπνον ἐνδιαφέρον, μετὰ τοῦ ὁποίου ἡ Ἐκλαμπρότης σας πα-
ρακολουθεῖ τὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, καὶ ἡ ἀφοσίωσις μετὰ τῆς ὁποίας
ἀφιερῶ ὅλας τὰς προσπάθειάς πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς, μοῦ δίδει τὸ φιλικὸν
θάρος νὰ τῇ ὑποβάλω προσωπικῶς τὴν παροῦσαν μου, διὰ νὰ τῇ ὑποδεί-
ξω μερικὰ ἀπὸ τὰ κυριώτερα αἷτια τῆς καταστάσεως, τὰ ὅποια ἐλπίζω νὰ
τὴν διευκολύνουν εἰς τὰς σκέψεις της καὶ τὰ συμπεράσματά της καὶ εἰς τὴν
κατεύθυνσιν τῶν ἐνεργειῶν της.

Μετὰ ἓνα μῆνα θὰ ἀρχίσουν νὰ ἐπιστρέφουν τὰ σπογγαλιευτικὰ πλοῖα,
τὰ πληρώματα τῶν ὁποίων ἀπολνόμενα θὰ παραμένουν ἄεργα καθ' ὅλον τὸν
χειμῶνα. Τὰ πληρώματα αὐτὰ μέχρι πρὸ ὀλίγου ἀκόμῃ καιροῦ δὲν ἀντιμε-
τώπιζον ποτὲ ἀνεργίαν. Μία ἐβδομὰς ἀπὸ τοῦ κατάπλου των ἔφθανε διὰ νὰ
τοὺς ξεκουράσῃ. Μετὰ μίαν δὲ ἐβδομάδα τοὺς περιέμενε νέα ἐργασία. Ἀλλὰ
ἐργασία ἄλλον εἶδους. Ἐφήμερος ἐργασία ἐπαναλαμβανομένη ὅμως μέχρι τῆς
ἀνοιξεως καὶ διοργανομένη μὲ ἓνα τρόπον ἐντελῶς ἰδιαίτερον.

Ὁ πλοίαρχος δηλαδὴ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πλοίου ἀπὸ τὸ καλο-
καιρινὸν ταξείδιον, διὰ νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὰς ἐνοχλήσεις τῶν ἀνθρώπων
του, παρέχωρει εἰς αὐτοὺς τὸ πλοῖον του, τὰ ἐργαλεῖά του, καὶ τὸ Κοτσάνι
του καὶ τῶν ἔλεγε: Παιδιά! Ἐγὼ δὲν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς διατρέφω
καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα. Πρέπει μόνοι σας νὰ φροντίσῃτε διὰ τὸ ψωμί σας,
ἕως ὅτου φθάσῃ ἡ ἀνοιξὶς καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς ξεκινήσεως. Ἐν τούτοις, σᾶς
παραχωρῶ τὰ πλοῖά μου καὶ τὰ ἐργαλεῖά μου καὶ τὸ Κοτσάνι μου. Πάρτε

τα καὶ πηγαίνετε νὰ ἐργασθῆτε μὲ αὐτὰ καὶ ὅ,τι βγάλετε καὶ ὅσα βγάλετε εἶναι δικά σας. Ἐγὼ δὲν θέλω τίποτε. (Ἡ εἰς ἐμὲ θὰ δώσῃτε τόσα).

Ἐπαιρναν λοιπὸν οἱ ἄνδρες τοῦ πληρώματος τὸ πλοῖον καὶ τὸ μηχανήμα καὶ τὸ Κοτσάνι τοῦ πλοιάρχου των καὶ μετέβαινον ἐδῶ κοντὰ ἐντὸς τῆς Δωδεκανήσου, ἠργάζοντο ἐπὶ τινὰς ἡμέρας καὶ ἐπανήρχοντο καὶ ἐπώλουν ἀμέσως τὸ ἀλίευμά των καὶ ἀπέπλεον ἐκ νέου. Ἡ ἐργασία αὕτη ἐπανελαμβάνετο καθ' ὅλην τὴν περίοδον τοῦ χειμῶνος μέχρι τῆς ἀνοίξεως καὶ οὕτω ὁ ἐργατικὸς κόσμος τῆς νήσου μας ἐκέρδιζε τὸ ψωμί του καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα.

Τώρα ὅμως ἡ ἐργασία αὕτη προσκόπτει εἰς μερικὰς διατυπώσεις τοῦ περὶ ἀλίειας Νόμου καὶ μὴ δυναμένη νὰ τὰς ὑπερβάλῃ, ἔχει παύσει ἐντελῶς. Ἀφ' ὅτου δὲ ἔπαυσεν, οἱ ἐργάται μένοντες ἄεργοι συνετηρεοῦντο μὲ πιστώσεις καθ' ὅλους τοὺς χειμωνικοὺς μῆνας τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν. Ἀλλ' ἡ μέθοδος αὕτη τῆς διὰ πιστώσεων συντηρήσεως τοῦ ἐργάτου καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀνθέξῃ ἐπὶ πολὺ, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι οἱ ἐργάσιμοι μῆνες τοῦ θέρους δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ καλύψουν τὴν ἀεργίαν τοῦ χειμῶνος καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν εἰς τὸν ἐργάτην τὴν συντήρησιν ὁλοκλήρου τοῦ ἔτους. Καὶ ὥς ἦτο ἐπόμενον, αἱ πιστώσεις τοῦ χειμῶνος ἔμεναν κατ' ἐπανάληψιν ἀκάλυπτοι. Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον εἶναι βέβαιον ὅτι ἐφέτος ὁ ἐργατικὸς κόσμος δὲν θὰ εὐρίσκη πλέον πιστώσεις καὶ δὲν θὰ ἔχῃ ψωμί. Καὶ εἶναι εὐκόλον νὰ φαντασθῇ κανεὶς τὴν κατάστασιν εἰς ἓνα κόσμον ὁλόκληρον μένοντα ἄεργον καὶ ζητοῦντα ψωμί ἐπὶ ὁλοκλήρους μῆνας. Τοῦτο, Ἐκλαμπρότατε, εἶναι τὸ κεντρικὸν σημεῖον τὸ ἄξιον νὰ συγκεντρώσῃ τὴν πατρικὴν φροντίδα τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως.

Ἐὰν τοῦ ἐξαλειφθῇ καὶ ὁ ἐργατικὸς κόσμος διευκολυνθῇ εἰς τὸ νὰ ἐργάζεται καὶ κατὰ τοὺς μῆνας τοῦ χειμῶνος, ὅπως πρότερον, ἡ βελτίωσις τῆς καταστάσεως ἀναμφιβόλως θέλει ἐξασφαλισθῇ.

Αἱ διατυπώσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων προσκόπτει καὶ ναυαγεῖ ἡ ἐργασία τοῦ χειμῶνος εἶναι περίπου αἱ ἀκόλουθοι :

Ὡς εἴπομεν ἄνωτέρω, οἱ πλοῖαρχοι δὲν ταξειδεύουν τὸν χειμῶνα, διότι δὲν τοὺς συμφέρει· διότι καταγίνονται κατὰ τὸν χειμῶνα εἰς τὴν φροντίδα τῆς πωλήσεως τῶν σπόγγων των καὶ εἰς τὸ νὰ προπαρασκευασθῶσι διὰ τὸ νέον καλοκαιρινὸν ταξίδιον. Καὶ διότι δὲν εὐρίσκουσι φρόνιμον, διὰ μίαν ἐφήμερον ἐργασίαν, ἡ ὁποία δὲν ὑπόσχεται εἰς αὐτοὺς κανὲν κέρδος, νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς διαφόρους κινδύνους, καὶ εἰς τὰς εὐθύνας τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὰ ἐνδεχόμενα δυστυχήματα. Προθύμως ὅμως παρεχώρουν εἰς τὰ πληρώματά των τὰ πλοῖά των καὶ τὰ μηχανήματά των καὶ τὸ Κοτσάνι των, διὰ νὰ ἐργασθοῦν αὐτοὶ ἄνευ αὐτῶν, καὶ νὰ θρέψουν κατὰ τὸν χειμῶνα τὰς οἰκογενείας των.

Ἀλλ' ἀφ' ὅτου τὸ Κοτσάνι ἐθεσπίσθη νὰ εἶναι προσωπικὸν διὰ τοὺς

πλοίαρχους καὶ ἀμεταβίβαστον, ἢ τοιαύτη παραχώρησις τῶν πλοίαρχων πρὸς τὰ πληρώματα ἐματαιώθη. Διότι διὰ τὰ μεταβῶσι σήμερον τὰ πληρώματα ἄνευ τῶν πλοίαρχων των εἰς ἐργασίαν, ἔστω καὶ δι' ὀλίγας ἡμέρας, πρέπει νὰ ἐφοδιασθῶν μὲ νέον Κοτσάνιον ἐκδιδόμενον ἐπ' ὀνόματι ἐνὸς ἐξ αὐτῶν προχειρῶς χειροτονουμένου ὡς πλοίαρχον. Πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ πρόσκομμα ἀνυπέρβλητον, καθ' ὅσον τὰ πτωχὰ πληρώματα δύνανται μὲν νὰ ἐξοικονομήσουν ἐκ τῶν ἐνόντων τὰς τροφὰς καὶ τὰ ἐφόδια ἐνὸς μικροῦ ταξειδίου, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ πληρώσουν ἐν ποσὸν 500 λιρῶν Ἱταλικῶν διὰ τὰ ἐφοδιασθῶν μὲ νέον Κοτσάνιον. Τοῦτο εἶναι μία τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τῆς ἀεργίας τοῦ χειμῶνος. Ἐὰν τὸ Κοτσάνι ἦτο μεταβιβάσιμον ὡς ἦτο ἀνέκαθεν, ἐὰν δηλαδὴ ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις ἐδέχετο νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν μεταβίβασιν τοῦ Κοτσανίου ἀπὸ τὸν ἓνα πλοίαρχον εἰς τὸν ἄλλον, ἢ εἰς τὸν διάδοχόν του, ἢ εἰς τὸν ἀντιπρόσωπόν του, ὅπως συνέβαινε ἄλλοτε, θὰ ἐξηλείφετο τὸ ἐξ αὐτοῦ ἐμπόδιον καὶ ὁ πτωχόκοσμος θὰ διηκολύνετο κατὰ τὸν χειμῶνα εἰς τὴν ἐργασίαν του.

Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ ἕτερος λόγος ἐξ ἴσου ἰσχυρός, ὁ ὁποῖος συνηγορεῖ ζωηρῶς ὑπὲρ τῆς μεταβιβάσεως τοῦ Κοτσανίου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἔτους ἀπὸ τὸν πλοίαρχον εἰς τὸν διάδοχόν του. Εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἀσθενείας τοῦ πλοίαρχου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἔτους καὶ μάλιστα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ταξειδίου. Ὅσάκις δηλαδὴ συμπεσει νὰ ἀποθάνῃ ὁ πλοίαρχος ἢ νὰ ἀσθενήσῃ ἀπλῶς καὶ νὰ ἐμποδισθῇ καὶ νὰ μείνῃ ἔξω ἀπὸ τὸ πλοῖον, τὸ ἐπ' ὀνόματί του Κοτσάνιον καθίσταται ἄχρηστον καὶ προκύπτει ἀνάγκη νέου Κοτσανίου ἐπ' ὀνόματι τοῦ διαδόχου τοῦ πλοίαρχου. Ἄλλως, τὸ ταξίδιον καὶ ἡ ἐργασία ἐν γένει τοῦ πλοίου διακόπτεται καὶ διαλύεται μὲ συνεπείας ὀλεθρίας διὰ τε τὰ κεφάλαια καὶ τοὺς ἐργάτας. Παράδειγμα πρόσφατον, ἡ Καγκάβα τοῦ ἐφοπλιστοῦ Γεωργίου Β. Μαυρομούστακου. Ὁ πλοίαρχός της ἀπέθανε κατὰ τὸν πλοῦν. Καὶ ὁ ἐφοπλιστὴς ἠναγκάσθη νὰ διορίσῃ μισθωτὸν ἀντικαταστάτην τοῦ ἀποθανόντος, διὰ νὰ συνεχίσῃ οὗτος καὶ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ταξίδιον. Ἀλλὰ συγχρόνως ἠναγκάσθη καὶ νὰ ἐφοδιάσῃ τὸ πλοῖον διὰ νέου Κοτσανίου ἐκδιδομένου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀντικαταστάτου πλοίαρχου, ἀφ' οὗ τὸ ἀρχικὸν Κοτσάνιον ἐκδοθὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀποθανόντος κατέστη πλέον ἄχρηστον.

Δεύτερος λόγος, ὅστις ἐμποδίζει ἐπίσης τὴν ἐργασίαν τοῦ χειμῶνος, εἶναι ἡ ἐκ τοῦ νόμου εὐθύνη εἰς τὰ ἐνδεχόμενα δυστυχήματα τῶν δυτῶν. Διότι τὸ λιμεναρχεῖον δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὸ Σκάφανδρον νὰ ἀποπλεύσῃ ἐκ τοῦ λιμένος οὔτε διὰ μίαν ἡμέραν, οὔτε διὰ μίαν κατάδυσιν, ἐὰν δὲν παρουσιασθῇ ὁ ὑπεύθυνος, ὁ ὁποῖος θὰ πληρώσῃ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ δύτου, ὅστις ἐνδέχεται νὰ πάθῃ ἐν περιπτώσει δυστυχήματος.

Ἀλλὰ ποῦ νὰ εὕρεθῇ ὁ τοιοῦτος ὑπεύθυνος; Ἰδοὺ ὁ κόμβος. Διὰ τὰ καλοκαιρινὰ ταξίδια τὴν εὐθύνην ἀναλαμβάνει ὁ ἐφοπλιστής. Ἀλλὰ τὸν χει-

μῶνα; Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δι' ἓνα ταξειίδι ἐφήμερον; διὰ τὸ ὅποιον δὲν ὑπάρχει ἐφοπλιστής; Τίς εἶναι τόσον ἀφελής, ὅστις νὰ παρουσιασθῇ ὡς ἐφοπλιστής ἐνὸς τοιούτου ἄνευ κέρδους ταξειίδιον καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῶν ἐνδεχομένων δυστυχημάτων χωρὶς κανένα ἀντισίκωμα; Κανείς. Καὶ ἰδοὺ τὸ δεύτερον πρόσκομμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ναυαγεῖ ἡ ἐργασία τοῦ χειμῶνος. Δὲν εἶναι ἄρα γε δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ κάποια ἐλαφρὰ τροποποιήσις ἐνὸς τρόπου ὥστε τὰ ἐνδεχόμενα δυστυχήματα τοῦ χειμῶνος (ἐὰν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαιρῶνται καθ' ὁλοκληρίαν τοῦ κανόνος) νὰ ἐξασφαλίζονται τουλάχιστον οὐχὶ διὰ τοῦ συνήθους τρόπου, ἀλλὰ δι' ἐνὸς ἄλλου συνδυασμοῦ; Διὰ τῆς ἀλληλεγγύης λ.χ. αὐτῶν τούτων τῶν δυτῶν.

Αὐτὰ εἶναι, Ἐκλαμπρότατε, τὰ κυριώτερα αἷτια τῆς ἀνεργίας, ἡ ὁποία μαστίζει τὸν τόπον μας καθ' ὅλους τοὺς μῆνας τοῦ χειμῶνος. Ἐὰν ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις θελήσῃ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῆς ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐγκρίνῃ τὴν ἄρσιν αὐτῶν, ὥς εἶναι βεβαία, ὅτι θέλει ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀδιάκοπον ἐργασίαν τοῦ τόπου καθ' ὅλους τοὺς μῆνας τοῦ ἔτους καὶ θέλει παρῆξ εἰς τὸν τόπον μίαν νέαν μεγάλην καὶ μόνιμον εὐεργεσίαν.

Ὅμιλῃσας περὶ τῆς ἀνεργίας μὲ ὅλην τὴν ἐλευθεροστομίαν, τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκλαμπρότης σας ἐπιεικῶς μοῦ ἐπιτρέπει, δὲν κρίνω ἄσκοπον νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας καὶ παρεκτείνω τὴν ὁμίλιαν καὶ εἰς ἓν ἄλλο θέμα, τὸ ὅποιον δὲν ἔχει μὲν σχέσιν μὲ τὴν ἀνεργίαν, εἶναι ὅμως ἐπίκαιρον καὶ ἀρκετὰ οὐσιῶδες, ὥστε νὰ ἀξίξῃ τὸν κόπον νὰ ἐπιληφθῇ καὶ τούτου ἡ Ἐκλαμπρότης σας μὲ ὅλην τὴν σύνεσιν καὶ δραστηριότητα, ἣτις τὴν χαρακτιροῖ, καθ' ὅσον εὐρὺς γίνεται κατ' αὐτὰς περὶ αὐτοῦ παρ' ἡμῖν λόγος.

Πρόκειται περὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν πλοιάρχων καὶ τῶν ναυτῶν.

Πᾶς πλοίαρχος εὐχαρίστως καταβάλλει κατ' ἔτος 50 λίρας Ἰταλικῶς ὡς ἀσφάλιστρα κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ζωῆς του καὶ τῆς ὑγείας του.

Διότι ναὶ μὲν ὁ πλοίαρχος, καθὼς καὶ οἱ ναῦται, οὐδένα διατρέχουσιν ἄμεσον κίνδυνον ἐκ τῆς ἐργασίας των, ἀφ' οὗ δὲν ἔρχεται εἰς καμμίαν συνάφειαν μὲ τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ μηχανήματα, ὡς ἄνθρωπος ὅμως ὑπόκειται κατὰ τὸ ταξειίδιον εἰς διαφόρους ἀσθενείας εἴτε ἐκ κοπώσεως, εἴτε ἐκ ψύξεως, εἴτε ἐκ κακονυχίας. Τοὺς τοιούτους δὲ κινδύνους καὶ μόνον αὐτοὺς (ἀφ' οὗ ἄλλοι δὲν ὑπάρχουν δι' αὐτὸν) ἔχων ὑπ' ὄψει ὁ πλοίαρχος (καθὼς καὶ οἱ ναῦται, κωπηλάται κ.λπ.) εὐχαρίστως πληρῶνει ὡς ἀσφάλιστον Λίρας Ἰταλίας 50.

Ἐν τούτοις τελευταίως κάποια προκύψασα περίπτωσις τοιαύτης ἀσφαλείας διέφενε τὴν περὶ αὐτῆς κρατοῦσαν γενικῶς ἰδέαν καὶ μετὰ πικρίας σχολιάζεται εἰς τοὺς κύκλους τῶν ἐνδιαφερομένων.

Πρόκειται περὶ τοῦ πλοιάρχου Καγκάβας Μιχαὴλ Χαζῆ Κώστα, ὅστις συνεπεῖα τοῦ κόπου καὶ τῆς ψύξεως, τὴν ὁποίαν ὑπέστη κατὰ τὸ ταξειίδιον του καὶ ἐκ τῆς ἐργασίας του ἔπαθε περιπνευμονίαν, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἀπε-

βίωσεν ἐν πλῶ. Διὰ τὸν θάνατον τούτου ὅλοι ἐπερίμεναν καὶ κανεῖς δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἀμφιβάλλον, ὅτι ἡ ἀπορραπισθεῖσα οἰκογένεια τοῦ μακαρίτου θὰ ἐλάμβανε πάντως ἀπὸ τὴν ἀσφάλειαν τὸ κανονικὸν βοήθημα. Καὶ ὅμως. Ὁ ἐπιφορτισμένος τὰ τοῦ Λιμεναρχείου εἰς τὴν νῆσόν μας ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ θανόντος, ὅτι ἐπειδὴ ὁ θάνατος ἐπῆλθεν ἐξ ἀσθενείας, τὴν ὁποίαν ὁ παθὼν ἤμποροῦσε τάχα νὰ πάθῃ καὶ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ δὲν ἐπῆλθεν ἀπὸ τὸ ἐργαλεῖον τῆς Καγκάβας ἢ ἀπὸ ναυάγιον, διὰ τοῦτο ἡ ἀσφάλεια δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ τίποτε.

Ἡ περίπτωσις εἶναι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρονσα. Διότι ἐὰν ἐκ τῶν προβλεπομένων κινδύνων ἐνὸς πλοίαρχου ἐξαιρεθῶσιν οἱ ἐκ τῆς κοπώσεως καὶ τῆς ψύξεως καὶ τῆς ἐν γένει κακονυχίας, οἱ μόνοι δηλονότι τοὺς ὁποίους διατρέχει ἓνας πλοίαρχος (καὶ ἓνας ναύτης), τότε δὲν μένει ἄλλος κίνδυνος ἐναντίον τοῦ ὁποίου νὰ ἀσφαλιζέται ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ναύτης. Ὁ ὑποτιθέμενος ἐκ τοῦ ἐργαλείου κίνδυνος εἶναι ἐντελῶς ἀνύπαρκτος, καθ' ὅσον ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ ναύτης δὲν κινδυνεύουν ποτὲ νὰ πάθουν ἀπὸ τὰ ἐργαλεῖα, ἀφοῦ δὲν ἔρχονται ποτὲ εἰς συνάφειαν μὲ αὐτά. Ὡς πρὸς τὰ ναυάγια δὲ (ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι αὐτὰ ἀφορᾷ ἡ ἀσφάλεια), ἡ παρῶσα τοῦλάχιστον γενεὰ δὲν ἐνθυμεῖται ποτὲ νὰ ἔχῃ συμβῇ τοιοῦτο καὶ νὰ χαθῇ ἄνθρωπος ἐξ αὐτοῦ. Τὸ θέμα, ὡς βλέπει ἡ Ἐκλαμπρότης σας, δὲν εἶναι ἀσήμαντον. Τοῦ νατίον εἶναι ἀρκετὰ ζωτικόν, ὥστε νὰ ἐπισύρῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Σεβαστῆς Διοικήσεως. Ἐὰν δὲ ἡ Ἐκλαμπρότης σας θελήσῃ καὶ ἐνδιαφεροῖ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐπιτύχῃ μίαν εὐνοϊκὴν ἐρμηνείαν τῶν κανόνων τῆς ασφαλείας ὡς πρὸς τοὺς πλοίαρχους καὶ τοὺς ναύτας, ἡ τοιαύτη ἐπιτυχία θὰ εἶναι ἡ μεγαλύτερα ἐνίσχυσις τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ἐργατικοῦ μας κόσμου, διὰ τὴν ὁποίαν οὗτος θέλει εὐλογῇ αὐδίως τὸν ἐντιμον ὀνομά σας.

Ταῦτα τολμῶ μετὰ θάρρους, Ἐκλαμπρότατε, νὰ ὑποβάλω προσωπικῶς εἰς τὴν εὐρεῖαν κρίσιν καὶ τὴν εὐμενῇ ἐκτίμῃσιν τῆς Ἐκλαμπρότητός σας ἐλπίζων ὅτι Αὐτὴ θέλει ἀγαθυνθῇ νὰ τὰ ἐξετάσῃ μὲ ὄλην τὴν ἐπιεικειαν τῆς ὁποίας μὲ κρίνει ἄξιον.

Μὲ τὴν ἐλπίδα δὲ ταύτην καὶ μὲ τὸν βαθὺν σεβασμόν, τὸν ὁποῖον τρέφω πρὸς τὴν Ἐκλαμπρότητά σας, διατελῶ πάντοτε ἐγγνώμων πρὸς Αὐτὴν ὁ Πρόθυμος Αὐτῆς θεράπων.

Ἐν Σύμῃ τῇ 27 Αὐγούστου 1929

ὑπ. Πέτρος Κλαδάκης

